

(*)Facultade de Educación e Traballo Social

(*)Presentación da Facultade

(*)

A Facultade de Educación é a escola de escolas: unha institución pública ao servizo de todas as persoas interesadas na mellora continua da educación e dos servizos sociais. Trátase dun centro universitario que se asenta sobre a historia dos centros de formación de mestres/as, educadores/as sociais e traballadores/as sociais, pero tamén sobre a historia do ensino e dos servizos sociais.

É unha facultade, polo tanto, que tenta incorporar todos os medios técnicos posibles, pero sen renunciar a un pasado que se constrúe sobre o esforzo colectivo dos profesionais e da cidadanía.

Os cambios respecto ao presente son considerables. Pero hai algo que unha facultade de educación debe contribuír a que se manteña: o espírito solidario dos veciños/as e a percepción da escola como propia, como asunto da comunidade.

Agardo que as persoas que elixen esta facultade para realizar os seus estudos teñan esa mentalidade de pertenza a un grupo que constrúe o futuro colectivo da educación e dos servizos sociais.

A oferta educativa para o próximo curso no Centro é:

Catro títulos de Grao:

- GRADO EN EDUCACIÓN INFANTIL
- GRADO EN EDUCACIÓN PRIMARIA
- GRADO EN EDUCACIÓN SOCIAL
- GRAO EN TRABALLO SOCIAL

Catro títulos de Máster:

- Master en Dificultades de Aprendizaxe e procesos cognitivos
- Master en Intervención Multidisciplinar na Diversidade en Contextos Educativos
- Master en Investigación Psicosocioeducativa con Adolescentes en Contextos Escolares
- Master en Profesorado de Secundaria Obrigatoria, Bacharelato, Formación Profesional e Ensino dos Idiomas (especialidades de Orientación, Xeografía, Historia, Humanidades, Matemáticas e Tecnoloxía) Por outra banda, durante os últimos anos, a Facultade de Empresariais e Turismo, potenciou, de forma considerable a participación dos estudantes en programas de mobilidade.

Para obter máis información visita a nosa páxina web

<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>

(*)Equipo Decanal

(*)

O Equipo Decanal está composta polos seguintes membros:

Decana:

D. Xosé Manuel Fernández Cid

Vicedecanos/as:

D. Francisco Javier Aguiar Fernández

Dª Ana María Iglesias Álvarez

Dª María Isabel Mociño González

D.ª María del Pino Díaz Pereira

Secretario:

Dª Raquel María Iglesias Domínguez

(*)Localización

(*)

LOCALIZACIÓN DA FACULTADE.**Dirección postal:**

Facultade de Ciencias da Educación

R/. Doctor Temes, s/n 32004 Ourense

A Facultade de Ciencias da Educación atópase no denominado Edificio Facultades ou Edificio de Ferro, contando ademais con outros espazos docentes situados nos pavillóns 1 e 2.

Directorio telefónico:

Conserxería: 988 387 101

Secretaría alumnado Graos : 988-387-168, 98- 387-194, 988-36-890

Secretaría alumnado Mestrados: 988 368 893

Decanato: 988-387-159

Correo electrónico:

Secretaría alumnado: secexbo@uvigo.es

Secretaría Decanato: sdexbo@uvigo.es

Grado en Trabajo Social

Subjects**Year 1st**

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
005G220V01101	Anthropology: Social and cultural anthropology	1st	6
005G220V01102	Political science: Politics and democracy	1st	6
005G220V01103	Psychology: Basic psychology	1st	6
005G220V01104	Basics of social services	1st	6
005G220V01105	Introduction to social work	1st	6
005G220V01201	Law: Legal grounds	2nd	6
005G220V01202	Statistics: Statistics applied to social research	2nd	6

O05G220V01203	Sociology: General sociology	2nd	6
O05G220V01204	Epistemology of social work	2nd	6
O05G220V01205	Organisation of social services	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural**

Subject	Antropoloxía: Antropoloxía social e cultural			
Code	O05G220V01101			
Study programme	Grao en Traballo Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Braña Rey, Fatima			
Lecturers	Braña Rey, Fatima			
E-mail	fatimab@uvigo.es			
Web				
General description	A materia está concibida como unha introdución á antropoloxía social e cultural. O seu obxectivo fundamental é proporcionar os instrumentos de análise básicos sobre aqueles feitos socioculturais que se achán na base das competencias que se deberán alcanzar para desenvolver a profesión de traballador/a social.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
C7	Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)
C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersonal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinação historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
C12	Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
C18	Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade

- C19 Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdoos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
- C20 Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
- C24 Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D6 Coñecemento da cultura propia da comunidade
- D8 Capacidade de xestión da información
- D9 Resolución de problemas
- D13 Traballo nun contexto internacional
- D15 Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
- D16 Razoamento crítico
- D22 Iniciativa e espírito emprendedor
- D24 Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Coñece a antropoloxía social e cultural e as súas orientacións teóricas no contexto cultural actual.	A3 A4	B2	C12	D1 D8 D16
2. Coñece a natureza e trazos básicos da cultura humana.	A1	B2	C2 C8	D1 D6 D13 D16
3. Coñece os modos de transmisión dos elementos da cultura humana	A2 A3	B2	C13 C24	D1 D6 D9
4. É capaz de comprender as variadas estratexias de adaptación e económicas que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	A4	B2	C18 C20	D6 D9 D15 D16
5. Comprende as variadas estratexias de adaptación aos distintos sistemas de familia e parentesco que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	A3	B2	C7	D6 D13 D15
6. Comprende as variadas estratexias de adaptación aos distintos sistemas políticos e de exercicio do poder que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	A3 A5	B2	C6 C8 C14	D6 D13 D15
7. Comprende as variadas estratexias de adaptación aos distintos sistemas relixiosos e de pensamento que aparecen nos diferentes contextos socioculturais.	A3 A4	B2	C2 C8 C19	D6 D15 D24
8. Analiza e comprende a diversidade de poboacións e grupos portadores de tradicións culturais diferentes.	A2 A4	B2	C8 C20	D6 D15 D24
9. Recoñece as transformacións e os cambios que veñen afectando o sistema de cultura popular de Galicia.	A3 A5	B2	C2 C7 C13 C20	D6 D9 D24
10. Demostra habilidades básicas para investigar e interpretar os elementos do sistema cultural de Galicia.	A4	B2	C12 C24	D6 D22

Contidos

Topic	
1. A antropoloxía social e cultural: campo de estudo e orientacións teóricas	1.1. Concepto, obxecto e división da antropoloxía sociocultural. 1.2. Técnicas de investigación e orientacións teóricas da antropoloxía sociocultural.
2. Natureza e características da cultura	2.1. Concepto, trazos e niveis de cultura. 2.2. Conceptos afíns á cultura de relevancia antropolóxica.
3. Cultura e enculturación: a transmisión e a asimilación das tradicións culturais	3.1. Concepto, modos e límites da enculturación. 3.2. Mecanismos, axentes, medios e resultados da enculturación ou da socialización do individuo. 3.3.- Antropoloxía feminista, sexo e xénero.

4. Estudo do sistema sociocultural humano: análise da estrutura económica, social, política, ideolóxica (relixión e pensamento) do sistema sociocultural humano	4.1. A estrutura económica do sistema sociocultural: os modos de produción, distribución e consumo de bens. 4.2. A estrutura social do sistema sociocultural: matrimonio, familia, parentesco e filiación. 4.3. A estrutura política do sistema sociocultural: sistemas políticos non centralizados e sistemas políticos centralizados. 4.4. A estrutura ideolóxica do sistema sociocultural: a maxia, a relixión e os sistemas de crenzas.
5. Antropoloxía e comparación: culturas, etnias e grupos étnicos e culturais	5.1. Etnias e minorías étnicas e culturais 5.2. Multiculturalismo, integración e identidade étnica
6. Grupos étnicos e culturais no Estado español	6.1. A experiencia intercultural en España: inmigrantes e refuxiados. 6.2. Minorías e grupos marxidados: xitanos, pobres etc. e grupos de marxidados no Estado español.
7. O sistema de cultura da sociedade galega	7.1. Os elementos do sistema de cultura de Galicia. 7.2. As unidades de organización social da sociedade galega. 7.3. Cultura e identidade do pobo galego.
8. Transformación e cambio do sistema de cultura tradicional de Galicia	8.1. A transformación dos elementos do sistema de cultura tradicional de Galicia. 8.2. Os cambios nas unidades de organización social e no modo de vida doméstico do pobo galego.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	20	43
Aprendizaxe-servizo	19	65	84
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	0	1
Proxecto	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	A profesora da materia presentará, en sesións maxistrais, as bases teóricas e as directrices de estudo do programa de Antropoloxía social e cultural, así como as directrices a seguir nos traballos de investigación en Antropoloxía sociocultural. Esta materia forma parte do Proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e Traballo social
Aprendizaxe-servizo	O alumnado aprenderá facendo un servizo á comunidade no que adquirirá as competencias técnicas da titulación e tamén as xenéricas que teñen que ver co compromiso ético, a responsabilidade social e o traballo en equipo. A aplicación desta metodoloxía condicionada a aprobación na convocatoria ApS 23-24.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Aprendizaxe-servizo	O alumnado terá atención personalizada a través das titorías virtuais ou presenciais.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
			A1	B2	C2	D1
Aprendizaxe-servizo	A través dun traballo continuado e o informe final o alumnado presentará os resultados da súa aprendizaxe en formato escrito, vídeo ou presencial.	40	A1 A2 A3	B2	C2 C8 C13 C19 C20 C24	D1 D6 D13 D15 D16 D22 D24
Exame de preguntas obxectivas	Exame para a avaliación das competencias adquiridas.	40	A3 A4	B2	C2 C7 C12 C13 C14 C18 C24	D13 D15 D22 D24

Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumando realizará diversos exercicios que demostren a adquisición de coñecementos e a reflexión crítica sobre eles.	20	A2 A4	C8 C18 C19	D1 D6 D16
---	--	----	----------	------------------	-----------------

Other comments on the Evaluation

OBTECCIÓN DA NOTA FINAL DO ALUMNADO

A nota final será o resultado da suma das metodoloxías descritas para a avaliación sempre que se aprobe o exame e o traballo ApS. Se non se aproba exame e traballo non se sumarán as cualificacións de cada avaliación e suspenderase a materia. Igualmente aínda aprobando exame e traballo será necesaria unha nota mínima de 5 para aprobar a materia.

O alumnado non presencial terá o mesmo tipo de metodoloxías de avaliación.

O alumnado non presencial deberá solicitar a avaliación global antes do 15 de outubro.

SEGUNDA CONVOCATORIA

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico. Mais para aprobar a materia deberase aprobar cada proba descrita nesta guía de forma independente, non sumando as notas se non estiveran aprobadas.

As datas dos exámenes pódese consultar no seguinte link: <http://fcce.uvigo.es/gl/docencia/exames/>

No caso de detección de plaxio ou posibles comportamentos anómalos ou deshonestos, nalgunha proba/traballo/test/exame/actividade a cualificación final da materia será Suspenso (0) e o feito será comunicado ao Decanato do Centro para que adopte as medidas oportunas.

Ante calquera contradición que se puidera dar entre as distintas versións da guía, por mor dalgún erro na tradución, a versión que prevalecerá é a versión na lingua galega.

a. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

b. Para as materias que forman parte do curso ponte, debería incluírse unha referencia específica para ter en consideración a especificidade e experiencia profesional deste colectivo: [Coo finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio].

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Kottak, C. PH, **Antropología cultural**, 14ª, Mac Graw Gill, 2011

Méndez, L., **Siete claves para una introducion a la Antropología**, 1ª, Síntesis, 2019

Méndez, L., **Antropología feminista**, 1ª, Síntesis, 2010

Díaz de Rada, A., **Cultura, antropología y otras tonterías**, 1ª, Trotta, 2010

Complementary Bibliography

Velasco, H. y Díaz de Rada, A. (1997), **La lógica de la investigación etnográfica.**, 1ª, Trotta, 1997

Ramírez Goicoechea, E., **Etnicidad, identidad e interculturalidad**, 1ª, Ramón Areces, 2010

Lagunas, D., **El quehacer del antropólogo**, 1ª, Bellaterra, 2018

Gondar, M., **A morte**, 1ª, Museo do Pobo Galego, 1987

Recomendacións

Other comments

Esta guía ten carácter orientativo podendo adaptarse ás incidencias que se puideran dar no transcurso do cuadrimestre.

Recoméndase ao alumnado que teña presentes en todo momento as normas APA pois a omisión de citas e referencias bibliográficas nos exercicios e traballo será considerada plaxio e por tanto se avaliará a proba cunha nota de 0.

IDENTIFYING DATA**Political science: Politics and democracy**

Subject	Political science: Politics and democracy			
Code	O05G220V01102			
Study programme	Grado en Trabajo Social			
Descriptors	ECTS Credits 6	Choose Basic education	Year 1st	Quadmester 1st
Teaching language	#EnglishFriendly Spanish Galician			
Department				
Coordinator	López Viso, Mónica			
Lecturers	López Viso, Mónica			
E-mail	mviso@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/mviso			
General description	This subject aims to show a global view of the major issues that political science deals with. It also provides an introduction to the Spanish political system. The objective is that the students reach a basic knowledge that allows them to describe, explain and understand the political reality in which they live.			
	English Friendly subject: International students may request from the teachers: a) materials and bibliographic references in English, b) tutoring sessions in English, c) exams and assessments in English			

Training and Learning Results

Code	
A1	Students have shown to have and understand knowledge in an area of study based on general secondary education, and are at a level in which they can have recourse to advanced textbooks and also to have updated knowledge on the progress made in their field of study.
A2	Students know how to apply knowledge in their work or vocation in a professional manner and have competences that are usually proven through preparation and defence of arguments and problem-solving in their area of study.
A3	Students have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their study area) to make judgements that include a reflection on the relevant social, scientific or ethical issues.
A4	Students can transmit information, ideas, problems and solutions to both specialised and non-specialised public.
A5	Students have developed the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy.
B3	Work with the people so that they are self-sufficient and with capacity to manifest his needs, wishes, points of view and circumstances
C4	To respond to situations of crisis through assessment of the urgency of situations, planning and development of actions to deal with them and through reviewing of results.
C13	To defend situations, families, groups, organizations and communities and act on their behalf if the situation warrants.
C14	Prepare and participate in decision-making meetings to better defend the interests of individuals, families, groups, organisations and communities.
C20	To work efficiently within interdisciplinary and multiorganizational systems, networks and teams with the aim of cooperating in the establishment of goals, objectives and implementation times, contributing also to dealing constructively with possible existence of disagreements.
C24	Manage conflicts, dilemmas and complex ethical problems by identifying the same and designing strategies to overcome them and reflect on the results
D1	Capacity for analysis and synthesis
D2	Organization and planning skills.
D3	Capacity for reflection
D4	Oral and written communication in one's native language(s).
D6	Knowledge of the specific culture of the autonomous community.
D7	Learning and mastering of new technologies
D8	Information-management skills.
D10	Decision-making
D13	Work in an international context.
D16	Critical-thinking skills.
D18	Independent-learning skills.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Knowledge of a group of analytical and conceptual tools to describe, explain and compare the political reality.	A1 A3	D1

Knowledge of the origin, evolution and consolidation of the democracy.		C13 C20	D6 D13 D16
Knowledge and understanding of the big subjects of the political science and the institutional configuration of the political system contemporary.	A1	C4 C24	D1 D3 D8 D13
Capacity for the analysis and understanding of the contemporary political processes.	A3 B3		D1 D2 D3 D13
Know the political system and his specificities in Spain.			D6 D16
Capacity to analyse and value the influence of the politics and the ideologies and his implications in the social work.			D3 D8
Capacity to comprise and value distinct speeches.		C13 C14	
Capacity to perceive and interpret events with flexibility.	A2 A3	C20 C24	D3 D16
Capacity to develop criteria of evaluation and apply them to the process of learning.	A4 A5	C4 C20	D2 D7 D10
Skill in the oral expression of own ideas and reflexive analyses in public.			D3 D4 D18

Contents

Topic	
1. Introduction to the Political Science. The big subjects of the political science.	What is the politics? Democracy and dictatorship. The sources of the political conflict.
2. The power.	Definition of power The abuse of power. Corruption and power. The lack of power.
3. The State and his institutions.	Definition of the State. Attributes and aims of the State. The institutions of the State.
4. The democracy: what it is?	What is the democracy? Purposes and facets of the democracy.
5. The democracy: how it works?	How it works the democracy? Institutional design and electoral systems. The society and the politics: voters, political parties and interest groups. The political culture. The major ideologies of the 20th century in Occident.
6. The political system contemporary Spanish.	Historical antecedents: Spain's political transition. Main political institutions of the Spanish democracy. The Spanish autonomic model. The political process. Spain in the world.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	22	18	40
Mentored work	8	8	16
Seminars	8	8	16
Practices through ICT	0	10	10
Problem and/or exercise solving	1	15	16
Presentation	4	16	20
Objective questions exam	1	15	16
Essay questions exam	1	15	16

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Exhibition by part of the professor of the contents on the matter object of study, theoretical bases and/or guidelines of a work, exercise or project to develop by the student.

Mentored work	Activities focused on work on a specific topic, which allow deepening or complementing the contents of the subject. Collaborative work methodologies or techniques may be introduced.
Seminars	Meetings of small group that the student is supported by the teachers of the subject for advice and development of activities programmed of the subject.
Practices through ICT	For the adequate follow-up of the practices, as well as the subject in general, the students must connect to the virtual space of the subject. This subject is part of the Teaching Innovation Project of the Faculty of Education and Social Work.

Personalized assistance

Tests	Description
Presentation	Resolution of students' doubts in relation to some aspect of the subject (content, work or practices), as well as attention to their needs and queries related to the study and/or subjects related to the discipline, providing guidance, support and motivation in the learning process.
Problem and/or exercise solving	Resolution of students' doubts in relation to some aspect of the subject (content, work or practices), as well as attention to their needs and queries related to the study and/or subjects related to the discipline, providing guidance, support and motivation in the learning process.

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Problem and/or exercise solving	Proof in which the student has to solve a series of problems and/or exercises in a time/condition established/ace by the professor.	20	B3	D2 D6 D8 D10 D16	
Presentation	Presentation by the students before the teacher and/or a group of students of a subject about the contents of the subject or the results of a work, exercise, project... It can be carried out individually or in a group .	20	A2 A3 A4 A5	B3 C4 C13 C14 C20 D1 D3 D8 D16 D18	
Objective questions exam	Tests that assess knowledge that include closed questions with different answer alternatives (true/false, multiple choice, pairing of items...). Students select an answer from a limited number of possibilities.	40		C20 C24 D13	
Essay questions exam	Tests that include open questions on a topic. Students must develop, relate, organize and present the knowledge they have on the subject in a reasoned response.	20		C20 C24 D13	

Other comments on the Evaluation

Continuous evaluation:

- Continuous assessment implies a minimum attendance of 80% of the classrooms (GG, GM and GP)
- The evaluation of the students enrolled in the subject will be made according to the criteria explained in the teaching guide.
- The evaluation will preferably be continuous, the student who renounces the continuous evaluation may opt for the global evaluation. You must notify the teacher within the established period.

Global evaluation:

- They must carry out each of the GM practices (problem solving) following the indications given for each activity (written format + video) that they will upload to Moovi in the section of each one of the practices (in the Global Assessment space) (20 %)
- Objective questions exam (40%)
- Development questions exam (40%)

IMPORTANT:

To pass the subject, students must pass each of the parts, the theoretical tests (exam with objective questions + development questions) and the practice (solving exercises + presentations) with a minimum of five.

It will be a necessary requirement for the development of the subject that the teaching staff of the same can have an updated PHOTOGRAPH of the students that must be uploaded to the platform at the beginning of the course, and always

before September 30.

SECOND EXTRAORDINARY CALL

The activities/competitions/tests not passed during the 1st quarter (ordinary call) may be recovered in the extraordinary call. Notes will not be saved from one course to another.

At the 1st call, in case of not passing the subject, it does not appear in the academic record. the qualification becomes effective in the final call.

GLOBAL EVALUATION MODALITY and PONTE COURSE

Students who decide to opt for the overall assessment and the Ponte Course must contact the teacher to notify them of this option at the beginning of the course and always before the established deadline. In order to favor the reconciliation of work life and academic training, the contents, planning, methodological resources and evaluation system will be adapted for non-assistance students and the ponte course, guaranteeing, in any case, the achievement of the competences and results of learning set forth in this document.

[1] The sole purpose of processing this data is that the subject's teachers can verify the identity of the students enrolled in it. The basis of legitimacy for the treatment of this data is carried out in application of the provisions of article 6.1y) of the RXPD in which the treatment is necessary for the exercise of public powers conferred on the person responsible for the treatment based on Law 39/2015 in RD 1791/2010, of December 30, thus approving the University Student Statute. Access to the image and personal data of the students is only allowed to the teaching staff of each subject to carry out the academic activities indicated in this teaching guide and they will not be used or disclosed for any other purpose, having to observe the corresponding duty of confidentiality of the same. More information: <https://www.uvigo.gal/proteccion-datos>

Sources of information

Basic Bibliography

SODARO, MICHAEL J., **Política y ciencia política: una introducción**, 2º, McGraw-Hill, 2010

SARTORI, G., **La Democracia en treinta lecciones**, Taurus, 2009

VALLÉS, J.M. y BALLART, X. (ed.), **Política para apolíticos : contra la dimisión de los ciudadanos**, Ariel, 2012

Complementary Bibliography

DAHL, R., **La democracia, una guía para los ciudadanos**, Taurus, 1999

DUVERGER, M., **Introducción a la política**, Ariel, 1983

Recommendations

Other comments

All the information of the subject will be available in the Moovi platform.

At the beginning of the academic year, and always before of the end of September, students must be upload on the internet platform (Moovi) their e-mail address, and photograph.

This subject is part of a Faculty committed to the sustainability of the environment and people. In accordance with this philosophy, this subject will promote educational practices based on materials with low environmental impact in coherence with the principles of sustainability (SDG).

IDENTIFYING DATA**Psicología: Psicología básica**

Subject	Psicología: Psicología básica			
Code	005G220V01103			
Study programme	Grao en Traballo Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicossocioeducativa			
Coordinator	Vázquez Figueiredo, María José			
Lecturers	Vázquez Figueiredo, María José			
E-mail	figueiredo@uvigo.es			
Web				
General description	Esta materia representa unha introdución aos procesos psicolóxicos básicos, como percepción, atención, aprendizaxe, memoria, emocións e motivacións.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinação historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
C9	Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
C19	Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdoo completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
C22	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
C24	Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados

C25 Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan

D1 Capacidade de análise e síntese

D2 Capacidade de organización e planificación

D3 Capacidade reflexiva

D4 Comunicación oral e escrita nas linguas nativas

D6 Coñecemento da cultura propia da comunidade

D7 Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías

D8 Capacidade de xestión da información

D9 Resolución de problemas

D10 Toma de decisións

D11 Traballo en e con equipos diversos

D12 Traballo en equipo de carácter interdisciplinar

D14 Habilidades nas relacións interpersoais

D15 Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade

D16 Razoamento crítico

D17 Compromiso ético

D18 Aprendizaxe autónoma

D19 Adaptación a novas situacións

D20 Creatividade

D23 Motivación pola calidade

D24 Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

1. Coñecer os procesos e os elementos fundamentais que configuran o comportamento humano e a perspectiva psicolóxica sobre eles	A1	B1	C2	D1
	A2	B3	C3	D2
	A3		C8	D3
	A4		C22	D4
	A5		C24	D8
				D9
				D11
				D14
				D16
				D18
			D19	
2. Analizar e utilizar o coñecemento actual para mellorar nos marcos do traballo.	A1	B1	C3	D1
	A2	B2	C8	D2
	A3	B3	C9	D3
	A4	B6	C14	D4
	A5		C19	D6
			C22	D7
			C24	D8
			C25	D9
				D10
				D11
				D12
				D14
				D16
				D17
			D18	
			D19	
			D20	
			D24	

3. **Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios e avances nas súas condicións de vida.	A1	B1	C2	D1
	A2	B2	C3	D3
	A3	B3	C9	D6
	A4	B5	C14	D8
	A5		C19	D9
			C22	D10
			C24	D11
			C25	D14
				D15
				D16
				D18
				D20
				D24
4. Promover o crecemento, o desenvolvemento e a independencia das persoas.	A1	B1	C2	D1
	A2	B2	C3	D2
	A3	B3	C4	D3
	A4	B5	C8	D6
	A5	B6	C9	D8
			C14	D9
			C19	D10
			C24	D11
				D12
				D14
				D15
				D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D23
				D24
5. Intervir con persoas e grupos para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas.	A3	B2	C2	D3
		B5	C3	D4
			C4	D7
			C22	D9
			C24	D10
			C25	D11
				D15
				D17
				D18
				D19
				D20
				D23
				D24
6. Traballar con comportamentos que representan un risco para os posibles usuarios, identificando circunstancias que configuran eses comportamentos e elaborando estratexias que os modifiquen.	A1	B1	C2	D1
	A2	B2	C3	D3
	A3	B3	C4	D4
	A4	B5	C9	D6
	A5	B6	C14	D7
			C19	D8
			C24	D9
			C25	D10
				D11
				D12
				D14
				D15
				D16
				D17
				D19
				D23
				D24

Contidos

Topic

1. O comportamento humano: perspectiva psicolóxica. Obxecto da psicoloxía. Perspectivas psicolóxicas. Ramas da psicoloxía.

2. Sensación, percepción e atención	Sensación e percepción. Detección de estímulos. Procesamiento. Atención.
3. Memoria	Modelos de memoria. Sistemas de memoria. Estratexias de memoria. Esquecemento.
4. Aprendizaxe	Condicionamento clásico e instrumental. Outras formas de aprendizaxe humana.
5. Pensamento e intelixencia.	Razoamento. Creatividade. Intelixencia: modelos.
6. Linguaxe	Actividade lingüística. Linguaxe escrita e oral. Comunicación non verbal.
7. Motivación	Avaliación. Modelos.
8. Emoción e tensión.	Emoción e regulación das emocións. Tensión e afrontamiento.
9. Deterioración cognitiva normal e patolóxico.	Envellecemento. Deterioración da memoria. Demencias.
10. Psicoloxía da personalidade	Teorías. Avaliación. Trastornos psicolóxicos. Tratamentos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	1	2
Lección maxistral	13	13	26
Seminario	6	12	18
Traballo tutelado	7	21	28
Debate	1	2	3
Aprendizaxe colaborativa	1	1	2
Exame de preguntas obxectivas	3	21	24
Cartafol/dossier	5	10	15
Estudo de casos	8	24	32

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Efectúase unha introdución xeral á materia
Lección maxistral	Nas sesións maxistrais expónse os contidos teóricos da materia. O profesorado proporcionará todo o material explicado na clase. Ao longo do proceso de instrución introdúcese metodoloxía que facilitan o desenvolvemento da metamemoria e metacoñecemento. Tamén se realizan prácticas pedagóxicas en grupo de traballo que faciliten a internalización e aplicación dos contidos curriculares. O traballo en equipo aparece vencellado ao proxecto de innovación docente da Facultade de Educación e do Traballo Social.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico. Empregaranse como complemento das sesións maxistrais. Consistirán na revisión de diferentes materiais (tests, estudos científicos, programas de intervención, estudos de caso etc.) relacionados cos temas explicados previamente.

Traballo tutelado	<p>Os estudantes traballan por equipos, e guiados por un plan de traballo, que concreta as actividades, as entregas e os prazos. As fases e actividades do traballo tutelado son catro: 1ªfase. Revisión bibliográfica; 2ªfase de deseño do produto que se pon ao servizo da comunidade; 3ªfase. De verificación do produto; 4ªfase. De exposición e presentación do produto. Este plan de traballo téñeno a disposición os/as estudantes na MOOVI.</p> <p>O desenrolo de cada subproxecto, que desenvolve cada equipo de traballo, realízase en colaboración cos profesionais do museo etnolóxico de Ribadavia de Ourense, e de forma coordinada coa materia de 1º Antropoloxía: antropoloxía social e cultural (código O05G130V01602.). Durante a elaboración do traballo tutelado poderán levarse a cabo saídas de campo vencelladas a institución colaboradora.</p> <p>O seguimento do traballo tutelado farase na aula, nas horas de prácticas dispostas para o caso, o feedback realízase de forma inmediata a cada equipo nos seminarios; e na fase inicial o docente elabora un informe coas recomendacións de mellora da calidade dos subproxectos, que estará dispoñible na MOOVI.</p> <p>As entregas serán sucesivas e progresivas, efectúanse na MOOVI.</p> <p>Os estudantes que participan desta modalidade adhírense a metodoloxía de Aprendizaxe Servizo e Aprendizaxe por proxectos. Asemade, os/as estudantes que o desexen poderán participar no Proxecto Aprendizaxe servizo.</p> <p>Para os estudantes non asistentes</p> <p>Elaboran un proxecto de forma individual, seguindo as mesmas fases que os estudantes asistenciais. No obstante, o proxecto e produto elaborado non se vencella ás institucións colaboradoras, nin tampouco ao traballo en equipo. As actividades e entregas vencellas ao proxecto seguen os mesmos prazos que os/as estudantes asistenciais. A exposición realízase o día do exame oficial da materia, ou ben o día de exposición dos proxectos dos/as estudantes asistenciais. A valoración do traballo require indefectiblemente cumprir coas entregas establecidas no plan de traballo e expoñer o proxecto realizado. Recoméndase pórse en contacto co/a docente para planificar o traballo tutelado, dende o inicio da materia.</p>
Debate	O/a estudante ten a oportunidade de incorporar á docencia da materia, material audio-visual ou outras fontes documentais que supoña unha achega de interese para a materia. Posteriormente, se debate en grupo a achega do material.
Aprendizaxe colaborativa	Emprégase o aprendizaxe e o traballo cooperativo para organizar as actividades dentro da aula, de maneira que se fortaleza a cohesión grupal e tamén se desenrolen as habilidades de traballo en equipo.

Atención personalizada

Methodologies Description

Seminario	Farase o seguimento nos Grupos Pequenos, Medios e medianos, tanto na aula e a través de correo electrónico ou MOOVI. Os estudantes e grupo de traballo que o requiran poderán ser atendidos nunha titoría presencial no despacho do docente, o ben na despacho do CAMPUS REMOTO do/a docente, sala 2651.
Traballo tutelado	Farase o seguimento nos Grupos Pequenos, Medios e medianos, tanto na aula e a través de correo electrónico ou MOOVI. Os estudantes e grupo de traballo que o requiran poderán ser atendidos nunha titoría presencial no despacho do docente, o ben na despacho do CAMPUS REMOTO do/a docente, sala 2651.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results			
Seminario	20	A1	B1	C2	D1
Dossier de prácticas. Serán sesións máis prácticas onde se verán diferentes materiais (textos orixinais dos autores, tests, programas de intervención, vídeos etc.) relacionados coas temáticas da materia. Farase un control da asistencia.		A2	B2	C3	D2
		A3	B5	C4	D3
		A4	B6	C8	D4
		A5		C9	D7
				C14	D8
				C22	D9
					D10
					D12
					D16
					D18

Traballo tutelado	Traballo de revisión bibliográfica sobre os descritores da materia. As principais achegas que se obteñan da revisión teórica e estudo de campo deben plasmarse nun material audiovisual, que será compartido coa entidade que colabora no proxecto aprendizaxe servizo.	20	A3 A4	B1 B2	C3 C19	D1 D2
	O alumnado realizará 1 traballo, en grupo, que será titorizado nas sesións de Pequeno Grupo.					D3 D4 D7 D8 D9 D10
	O traballo debe ser presentado e defendido.					D11 D14 D16 D18 D23
	Os estudantes que acudan a avaliación global, realizarán un proxecto de forma individual, cumprindo as mesmas fases e entregas que se requiren na avaliación continua, salvo a defensa do traballo que se realizará o mesmo día da data oficial do exame, onde se preguntará polo procedemento seguido na elaboración.					
Aparece vinculado a metodoloxía de aprendizaxe servizo						
Debate	Participación en encontros científicos-técnicos propostos pola súa vinculación coa materia.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B6	C3 C4 C8 C22 C24 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D10 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D24
	Achegas de material científico-técnico que axude á construción do coñecemento da materia. Esta actividade é obrigatoria para o alumnado que aspire a Matrícula de Honra					
Exame de preguntas obxectivas	Preguntas de coñecemento.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B2	C8 C22	D1 D2 D3 D4 D8 D9 D10 D16 D18
Estudo de casos	Se avalía a capacidade para aplicar os coñecementos adquiridos, en supostos que teñen como obxectivo a relación e interacción entre os procesos psicolóxicos básicos e o comportamento humano.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B2	C8 C22	D1 D2 D3 D4 D8 D9 D10 D16 D18

Other comments on the Evaluation

Para a avaliación continua: Presencialidade nos seminarios e nas titorías de grupo pequeno ao redor do 75 %.

A proba de preguntas obxectivas, para o alumnado asistente, pódese facer por parciais, a medida que se vaia explicando o temario. A proba tamén inclúe estudos de caso.

En caso de non superar estes parciais, o alumnado deberá efectuar o exame (obrigatorio) de toda a materia do temario, o cal se efectuará o día estipulado para o exame final (véxase, taboleiro de anuncios e páxina Web da Facultade).

Para avaliación global. O exame e os estudos de caso (obrigatorio) de toda a materia do temario será o día estipulado para o exame final (taboleiro de anuncios e páxina Web de la Facultade). Con respecto a presentación e defensa das prácticas os estudantes deben responder por escrito a preguntas que se lle formulen, sobre o proceso de resolución das prácticas e o produto final presentado.

Para a **convocatoria de xullo**, gardarase (no caso de telos superados); a puntuación dos seminarios, do traballo tutelado e

do exame. As datas de exame pódense consultar no Taboleiro de anuncios da Facultade de Ciencias de Educación ou na páxina Web da Facultade no seguinte enlace:<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>"
As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

Por último, sinalar que esta materia, en liña co plan estratéxico da Facultade, desenrola prácticas e traballos que abordan a diversidade. Neste caso concreto, se aborda a discapacidade visual e a auditiva, en distinto períodos etarios.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ballesteros-Jiménez, S. (2017), **Psicología de la memoria humana**,

Ballesteros, S. y García, B. (1996), **Procesos psicológicos básicos.**,

Echeburúa, E., y Amor, P.J.(2019), **Memoria traumática: estrategias de afrontamiento adaptativas e inadaptables**, *Terapia Psicológica*, 37(1), 71-80,

Gantiva, C., Casas, M., Ballén, Y., Sotaquirá, M., y Romo-González, T. (2019)., **Modulación de las respuestas fisiológicas ante estímulos afectivos: una herramienta para investigar procesos psicológicos**, *Universitas Psychologica*, 18(1), 1-12.,

Mestre, J. M. y Palmero, F. (2004)., **Procesos psicológicos básicos**,

Puente Ferreras, A. (2011), **Psicología contemporánea básica y aplicada**,

Ramos, V. J., y Canosa, A. F. (2019)., **La importancia de estimular las redes atencionales en la infancia.**, *Apuntes de Psicología*, 36(3), 167-172.,

Complementary Bibliography

Ávila, M. H., González, C. L., Barrientos, J. R., Rojas, D. B., & Sobarzo, D. (2021)., **Efecto del ejercicio físico en la memoria en adultos mayores con diagnóstico de un trastorno neurocognitivo: una revisión sistemática**, *Revista Horizonte Ciencias de la Actividad Física*, 12(1), 50-69.,

Bartolo-Ribeiro, R., Peixoto, F., Casanova, J.R., y Almeida, L.S. (2020), **Regulación of cognition: validation of a short scale for Portuguese first-year university students.**, *Anales de Psicología*, 36(2), 313-319.,

Cecchini, J.A., González-González, C., Llamedo, R, Sánchez, B., y Rodríguez, C. (2019)., **The impact of cooperative learning on peer relationships, intrinsic motivation and future intentions to do sport.**, *Psichothema*, 31(2), 163-169.,

Crespo León, A. (1998)., **Psicología general. Memoria, pensamiento y lenguaje.**,

dos Santos, D. S., Silva, P. H. S., dos Santos, Ú. P. P., de Souza, T., Ferreira, M. S., & Silva, **Impactos emocionales y fisiológicos del aislamiento social durante la pandemia de COVID-19.**, *Revista Enfermería Actual en Costa Rica*, (40), 1.,

Froufe, M. (2004)., **Aprendizaje asociativo.**,

Guirado-Moreno, J., Sánchez-Azanza, V., Adrover-Roig, D., Valera-Pozo, P., & Aguilar-Mediavilla, **Intervención en el control inhibitorio en niños con y sin trastorno de lenguaje dentro del aula.**, *Investigación en Logopedia*, 11(Esp.), 115-128.,

Kahneman, D. (2012)., **Pensar rápido, pensar despacio**,

Landinez, D. A., Arenas, D. A. M., & Tabares, A. S. G. (2021), **Conectividad funcional y memoria de trabajo: una revisión sistemática.**, *Tesis psicológica: Revista de la Facultad de Psicología*, 16(1), 4.,

Méndez, P., y Ángulo, R. (2018)., **El aprendizaje de un instrumento musical como el violín mejor la atención sostenida.**, *Revista de Psicología*, 27(2), 1-9.,

Molero, F. C. (2021)., **Centros Educativos Terapéuticos. Atención a Alumnado con Trastorno Mental Grave.**, *Revista de Educación Inclusiva*, 124-138.,

Morales-Millán, K. L., Arroyo-Pérez, Y., González-Viruet, M., & Sánchez-Cardona, I. (2021)., **Relación entre medidas neuropsicológicas de ejecución y autoinforme de las funciones ejecutivas.**, *Revista Evaluar*, 21(1), 53-72.
<https://doi.org/10.35670/1667-4545.v21.n1.32832>,

Morgado, I. (2012)., **Cómo percibimos el mundo: una exploración de la mente y los sentidos.**,

Morgado, I. (2014)., **Aprender, recordar y olvidar: claves cerebrales para mejorar la educación.**,

Pérez-Fernández, V., Gutiérrez-Domínguez, Mª J., García-García, A. e Gómez-Bujedo, J. (2005)., **Procesos Psicológicos Básicos. Un análisis funcional.**,

Porflitt, F. I., y Rosas-Díaz, R. R. (2019)., **Behind the scene: cognitive benefits of playing a musical instrument. Executive functions, processing speed, fluid intelligence and divided attention/Detrás de la escena: beneficios cognitivos de toca**, *Estudios de Psicología*, 1-27.,

Ramírez, F. B., Misol, R. C., Alonso, M. D. C. F., & Tizón, J. L. (2021)., **Pandemia de la COVID-19 y salud mental: reflexiones iniciales desde la atención primaria de salud española.**, *Atención Primaria*, 53(1), 89-101.,

Reeve, J. (1994)., **Motivación y emoción**,

- Romero-Martínez, J y Marín-Suelves, D (2020)., **Efectividad de las intervenciones en Funciones Ejecutivas en alumnado con Trastorno del Espectro Autista. Una revisión bibliográfica**, *ReiDoCrea*, 10(13), 1-15,
- Sacks, O. (1985)., **El hombre que confundió a su mujer con un sombrero.**,
- Santiago, J., Tornay, F y Gómez, E. (1999)., **Procesos psicológicos básicos**,
- Smith, E., Nolen, S., Frderickson, B. y Loftus, G. (2003)., **Introducción a la psicología.**,
- Slater, L. (2006)., **Cuerdos entre locos. Grandes experimentos psicológicos del siglo XX.**,
- Serna, J., Muñoz, V, Lavega, P., March-Lanes, J., Sáez, U., y Hieleno, R. (2017)., **Influence of motor tasks on the players** *modos in basketball*, *Revista de Psicología del Deporte*, 26 (1), 37-44.,
- Suarez-Manzano, S., López-Serrano, S., Jadallah, K. A. H., & Pantoja, L. Y. Y. (2021)., **Efecto crónico del C-HIT sobre la calidad del sueño y atención selectiva en jóvenes TDAH.**, *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (41), 199-208.,
- Naeije, G., Schulz, J. B., & Corben, L. A.(2022), **The cognitive profile of Friedreich ataxia: a systematic review and meta-analysis.**, *BMC neurology*,22(1), 1-10.,
- Phelps, J., Attaheri, A., & Bozic, M. (2022), **How bilingualism modulates selective attention in children.**, *Scientific Reports*, 12(1), 1-12.,
- Li, J. Y., Wu, H., Yuan, S., Wang, C., Wang, Q., Zhong, Y., ... & Fox, P. T. (2022)., **A meta-analysis on neural changes of cognitive training for mental disorders in executive function tasks: increase or decrease brain activation?**, *BMC psychiatry*, 22(1), 1-11.,
- Biele, G., Overgaard, K. R., Friis, S., Zeiner, P., & Aase, H. (2022)., **Cognitive, emotional, and social functioning of preschoolers with attention deficit hyperactivity problems.**, *BMC psychiatry*, 22(1), 1-10.,
- Stock, A. K., Yu, S., Ghin, F., & Beste, C. (2022)., **How low working memory demands and reduced anticipatory attentional gating contribute to impaired inhibition during acute alcohol intoxication**, *Scientific reports*, 12(1), 1-12.,
- Shinya, Y., Kawai, M., Niwa, F., Kanakogi, Y., Imafuku, M., & Myowa, M. (2022)., **Cognitive flexibility in 12-month-old preterm and term infants is associated with neurobehavioural development in 18-month-olds.**, *Scientific reports*, 12(1), 1-11,
- Carruthers, P., & Williams, D. M. (2022), **Model-free metacognition.**, *Cognition*, 225, 105117.,
- Key, A. P., Jones, D., & Corbett, B. A. (2022), **Sex differences in automatic emotion regulation in adolescents with autism spectrum disorder**, *Autism Research*, 15(4), 712-728.,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Habilidades sociais e de comunicación do traballo social/O05G220V01402

Psicoloxía: Desenvolvemento humano no ciclo vital/O05G220V01301

Psicoloxía: Psicoloxía social/O05G220V01303

Other comments

Recoméndase:

1. Ler o material básico correspondente (apuntamentos) antes de asistir ás exposicións maxistrals da aula.
 2. Iniciar canto antes o traballo de investigación, seguindo as directrices recibidas nas titorías establecidas.
 3. Estudar o material básico de forma continuada.
 4. Exporlle ao profesor todas as preguntas/consultas que se considere necesario en cada momento, referidas ao temario, ás prácticas, ao traballo, etc.
 - 5.-Mostrar interese por traballar de xeito cooperativo nos equipos de traballo.
-

IDENTIFYING DATA**Fundamentos dos servizos sociais**

Subject	Fundamentos dos servizos sociais			
Code	O05G220V01104			
Study programme	Grao en Traballo Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	1c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Martínez Rodríguez, María			
Lecturers	Martínez Rodríguez, María Sánchez Roura, María Begoña			
E-mail	maria.t.s.ourense@gmail.com			
Web				
General description	O sistema público de servizos sociais destinado a garantir unhas prestacións básicas ante situacións de necesidade ten unha identidade, normativa, estrutura, competencias, financiación etc. propias, e xunto con outros sistemas de protección social constitúese nun dos piares fundamentais do estado de benestar, sendo este sistema público un dos ámbitos principais de intervención do traballo social.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Coñecer e valorar a importancia dos servizos sociais como instrumento operativo da política social e como un dos elementos básicos do sistema de benestar social.	A1 A3		C3 C15	D1 D3 D4 D8 D9 D16 D18
Coñecer a natureza, organización e mecanismos de actuación dos servizos sociais nos ámbitos europeo, estatal, autonómico e local.	A1 A3			D1 D3 D4 D8 D16 D18
Identificar as necesidades sociais e as situacións de risco y coñecer o papel dos Servizos Sociais e a súa satisfacción	A3 A5	B1 B3	C3 C4 C15	D2 D3 D4 D8 D9 D17
Promover a capacidade investigadora no marco das necesidades e do desenvolvemento social.	A3 A4 A5	B1	C3	D1 D2 D3 D4 D8 D11 D16 D18 D24
Situarse críticamente sobre a resposta ás necesidades sociais desde o ámbito dos servizos e organizacións de benestar	A2 A4		C4	D1 D2 D3 D4 D9 D10 D11 D16 D17
Apreciar, respectar e valorar a dignidade persoal dos seres humanos así como a diversidade social crecente na nosa contorna.		B1 B3		D3 D4 D17 D24

Contidos

Topic	
1. Conceptos básicos relacionados cos Servizos Sociais.	1.1 Conceptos básicos. 1.2. Definición e delimitación conceptual.
2. Evolución histórica dos servizos sociais en España	2.1. A acción social na Idade Media: a caridade. 2.2. A acción social durante os séculos XVII e XVIII: a beneficencia. 2.3. A acción social no século XIX: a asistencia social. 2.4. Os servizos sociais no século XX: o franquismo. 2.5. Os servizos sociais na democracia: os dereitos sociais na Constitución e nas leis de servizos sociais.
3. Os servizos sociais na súa relación coa política social e o benestar social	3.1. Aspectos conceptuais sobre política social e benestar social: características. Novas tendencias en demanda e atención social. Concepto de cidadanía 3.2. Os servizos sociais no marco do estado de benestar 3.3. Os servizos sociais como sistema público de benestar social 3.4. As políticas públicas dos servizos sociais da Administración europea, estatal, autonómica e local
4. As necesidades sociais. Modos de satisfacción desde os servizos e as organizacións de benestar social	4.1. Aproximación teórica ás necesidades sociais. A transformación das necesidades sociais ante o cambio social. 4.2. Identificación e priorización das necesidades 4.3. Resposta ás necesidades. 4.4. Os recursos sociais. A satisfacción das necesidades desde os servizos e organización do benestar social (sector público, privado, terceiro sector).

5. Os problemas sociais. Factores de risco e de protección social	5.1 Aproximación teórica. 5.2 Fases dos problemas sociais. 5.3 Diagnóstico e valoración das situacións-problema. Indicadores. 5.4 Factores de risco e de protección social.
---	--

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	46	68
Traballo tutelado	6	6	12
Traballo tutelado	2	2	4
Estudo de casos	5.5	16	21.5
Saídas de estudo	5	2	7
Presentación	3	4.5	7.5
Cartafol/dossier	1	7	8
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos, bases teóricas e/ou directrices sobre a materia obxecto de estudo.
Traballo tutelado	O/A estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da docente.
Traballo tutelado	O alumnado elaborará, de forma autónoma ou en grupo, un traballo sobre o estudo de necesidades relacionado coa temática da materia que será supervisado e tutelado pola profesora no que se refire á busca e recollida de información, á lectura e manexo de bibliografía, á redacción, á presentación e exposición etc.
Estudo de casos	Análise de situacións, problemas ou casos reais coa finalidade de coñecerlos, interpretalos, diagnosticalos, buscando o adestramento en procedementos alternativos de solución.
Saídas de estudo	Visitas a institucións prestadoras de servizos sociais que gardan relación co ámbito da discapacidade e da velez.
Presentación	Exposición na clase, pola parte do alumnado, do traballo sobre o estudo de necesidades ou ou de outros exercicios que se consideren de interese.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado Atención ao alumnado, de forma individual ou en grupo, sobre traballos relacionados coa materia.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	Valorarase o traballo do estudo das necesidades, así como a súa presentación e exposición.	20	A1 B1 C3 D1 A2 B3 C15 D2 A3 D3 A4 D4 D10 D11 D18
Cartafol/dossier	O alumnado deberá presentar un caderno-dossier do traballo realizado, persoal ou en grupo, referido ás actividades teórico-prácticas desenvolvidas dentro dos apartados do traballo na aula, estudo de casos e seminarios, traballos tutelados. Algúns destes traballos realizaranse de xeito individual na aula para a súa posterior cualificación dentro do proceso de avaliación continua.	40	A2 B1 C3 D1 A3 B3 C4 D2 A4 C15 D3 A5 D4 D8 D9 D11 D16 D17 D18 D24
Exame de preguntas obxectivas	Exame teórico tipo test sobre os contidos da materia impartidos a través das clases maxistras e dos seminarios. Constará de 40 preguntas con tres alternativas de resposta das cales só unha é verdadeira. O sistema de corrección será de acertos menos erros/2 (A-E/2), estando o corte do aprobado en 20 despois de aplica-la fórmula.	40	A1 C3 D1 A2 D8 A3 D18

Other comments on the Evaluation

Modalidade de avaliación continua

A planificación deste proceso de ensinanza-aprendizaxe concíbese como unha avaliación continua e esixe a presenza do alumnado tanto nas clases teóricas coma nas prácticas. Considéranse estudantes con asistencia regular os que acudan a un mínimo do 80% das clases teóricas; clases prácticas e o mesmo para as titorizacións en aula. A asistencia medírase mediante listaxes de asistencia diarios. Subliñar que non chega con asistir á clase, nin que o que se avalía é a asistencia do alumnado. Se o estudante deixa de asistir á clase, sexa cal sexa a circunstancia (coa única excepción de enfermidade xustificada con certificado médico ou pasamento dun familiar achegado), terá que optar pola segunda modalidade de avaliación.

As actividades prácticas íranse presentando segundo os prazos que se determinen previamente na aula. Ademais, como indicador de avaliación continua poderanse realizar probas-control individuais sobre exercicios prácticos cuxa cualificación pasará a formar parte do cartafol/dossier.

Modalidade de avaliación global

O alumnado que opte por non asistir ás clases, tanto teóricas como prácticas, ou non poida, ou pretendendo ser estudante presencial teña máis do 20% de ausencias tanto na parte teórica coma na parte práctica, pasará a formar parte desta modalidade de avaliación.

Nesta modalidade, a avaliación e a superación da materia virá determinada polo exame final teórico e práctico (convocatoria oficial) e pola presentación nese mesmo día do caderno-dossier de actividades teórico-prácticas e do traballo de necesidades.

Dentro do exame teórico-práctico se avaliará cun 60% a teoría e un 40% a práctica. O estudante terá que acadar ao menos un cinco en cada destas partes para superar a proba.

A puntuación final da materia será de ata 40% para o exame teórico-práctico, o 40% para o caderno-dossier, e o 20% para o traballo de necesidades

A principios de curso, a profesora entregarlle ao estudantado que opte por esta modalidade de avaliación un documento coas actividades do caderno-dossier. Este alumnado está obrigado a contactar coa docente a principios de curso para comunicarlle a súa elección por esta modalidade de avaliación.

O estudo da parte teórica da materia poderán facelo a través da bibliografía básica recomendada. En canto á parte práctica, esixiráselle ao alumnado que saiba dar resposta aos contidos conceptuais, actitudinais e procedementais desenvolvidos ao longo do curso e que pode adquirir a través de textos existentes na biblioteca e dos apuntamentos de clase.

Outros comentarios e segunda convocatoria

Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

A superación da materia, tanto para estudantes de avaliación continúa como de avaliación global, implica puntuar en cada un dos criterios de avaliación establecidos - como mínimo- o 50 % da puntuación indicada.

Tanto para o alumnado da modalidade presencial asistentes con regularidade como para os non asistentes con regularidade, en caso de ter que concorrer á segunda convocatoria, gardaráselles as notas da parte teórica (exame) ou práctica (traballos tutelados, presentacións, caderno etc.) superadas.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade, no espazo "datas de exames", <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php/graotraballosociallateral/exames-traballo-social-lateral>.

a. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alemán Bracho, C., Alonso Seco, J.M., e Fernández Santiago, P, **Fundamentos de servicios sociales**, 1ª ed., Tirant lo Blanch., 2010

Alemán Bracho, C. e Fernández García, T., **Introducción a los servicios sociales**, UNED, 2008

Casado, D. e Guillén, E., **Manual de Servicios Sociales**, 4ª ed., CCS, 2005

Complementary Bibliography

Alemán Bracho, C. e Fernández García, T., **Política Social y Estado de Bienestar**, 1ª ed., Tirant lo Blanch, 2006

Alonso Seco, J. Mª, **Política social europea**, 1ª ed., UNED, 2013

Ambrosini, C., (coord.), Heller, M, Casas J., Martín, F. (comp.), **Lógicas de las necesidades: la categoría de necesidades en las investigaciones e intervenciones sociales**, 1ª ed., Espacio Editorial., 2010

Ballester Brage, L., **Las necesidades sociales. Teorías y conceptos básicos.**, 1ª ed., Síntesis, 1999

Díaz Martínez, J.A. e Salvador Pedraza M.J. (Coords), **Nuevas perspectivas de los Servicios Sociales**, 1ª ed., UNED, 2000

Estivill, J., **Itinerario de las políticas sociales de la Unión Europea. Rev. Gitanos, Pensamiento y Cultura (17/18)**, Fundación Secretariado General Gitano, 2002

Garcés Sanagustin, A, **Nuevos retos de los servicios sociales en España**, 1ª ed., ePraxis, 2012

García Herrero G. (Coord.) e VVAA, **Os servizos sociais en Galicia. Reflexións dalgunhas protagonistas**, Rev. Fervenzas (14) 7-28, 2012

Hernández Arístu, J., **Trabajo social en el espacio europeo. teoría y práctica**, 1ª ed., Grupo 5, 2011

Max-Neef, M. Elizalde, A. E Hopenhayn, M., **Desarrollo a escala humana. Opciones para el futuro**, 1ª ed., Biblioteca CF+S., 2010

Montagut, T., **Política social. Una introducción**, 4ª ed., Ariel Sociología, 2014

Perez Campanero, M.P., **Como detectar necesidades de intervención socioeducativa.**, 1ª ed., Narcea S.A., 2010

Santos Martí, J., **El cuarto pilar. Un nuevo relato para los servicios sociales**, 1ª ed., Paraninfo, 2012

Uceda Maza, F. Xavier, **Los servicios sociales en España: desarrollo y articulación en los nuevos escenarios.**, Revista Documentación Social (162), 235-258., 2011

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Organización dos servizos sociais/O05G220V01205

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Introducción ao traballo social/O05G220V01105

Other comments

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Introduction to social work**

Subject	Introduction to social work			
Code	O05G220V01105			
Study programme	Grado en Trabajo Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1st	1st
Teaching language	Galician			
Department				
Coordinator	Salgado Rodríguez, Eva María			
Lecturers	García Vázquez, Yolanda Salgado Rodríguez, Eva María Verde Diego, María del Carmen			
E-mail	evasalgadorguez@hotmail.com			
Web				
General description	(*)Materia destinada a encamiñar ao alumnado na historia da acción social e do traballo social, desde as súas orixes até a actualidade.			

Training and Learning Results

Code	
A2	Students know how to apply knowledge in their work or vocation in a professional manner and have competences that are usually proven through preparation and defence of arguments and problem-solving in their area of study.
A3	Students have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their study area) to make judgements that include a reflection on the relevant social, scientific or ethical issues.
A4	Students can transmit information, ideas, problems and solutions to both specialised and non-specialised public.
A5	Students have developed the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy.
B3	Work with the people so that they are self-sufficient and with capacity to manifest his needs, wishes, points of view and circumstances
B6	Demonstrate professional competence in the exercise of social work
C8	Promote growth, development and independence of persons by identifying opportunities to establish and create groups, using programming and group dynamics for individual growth and strengthening of interpersonal relationship skills; in particular, with multicultural diversity groups (immigration, return emigration, ethnic minorities...) and with women, taking into account their historic marginalisation in relation to sociocultural participation and in decision-making bodies (empowerment).
C10	To analyze and systematize the information provided by everyday work as a basis to change and improve the professional strategies that must respond to emerging social situations.
C12	To design, implement and assess projects of social intervention.
C13	To defend situations, families, groups, organizations and communities and act on their behalf if the situation warrants.
C14	Prepare and participate in decision-making meetings to better defend the interests of individuals, families, groups, organisations and communities.
C17	To manage one's work responsibly, assigning priorities, fulfilling our professional duties and assessing the efficiency of our work program.
C18	To contribute to the management of resources and services by cooperating with the procedures involved in obtaining them, supervising their efficiency and guaranteeing their quality.
C19	To manage and present social records and reports, making them comprehensive, faithful, accessible and updated as a guarantee for decision making and professional assessments, being particularly cautious when it comes to preserving user's confidentiality rights, professional confidentiality and data protection rights.
C20	To work efficiently within interdisciplinary and multiorganizational systems, networks and teams with the aim of cooperating in the establishment of goals, objectives and implementation times, contributing also to dealing constructively with possible existence of disagreements.
C21	Participate in the management and operation of social welfare entities
C22	To investigate, analyze, assess and use the knowledge available in the present time about the best practices of Social Work to review and update one's own knowledge frameworks.
C23	To work within the accepted standards for the practice of Social Work and to secure one's own professional development through the use of professional knowledge and techniques as a means to justify decisions, reflecting critically about them and resorting to supervision as an instrument to improve and assess one's own professional practice.
C25	To contribute to promote the best practices of Social Work through participation in the development and analysis of the policies being implemented.
D1	Capacity for analysis and synthesis
D2	Organization and planning skills.
D3	Capacity for reflection
D8	Information-management skills.

D10 Decision-making
D11 Work in and with diverse teams
D12 Interdisciplinary teamwork.
D14 Interpersonal relations skills.
D15 Recognition and respect towards diversity and multiculturalism
D16 Critical-thinking skills.
D17 Ethical commitment
D18 Independent-learning skills.
D19 Adaptation to new situations
D20 Creativity.
D21 Leadership skills.
D22 Entrepreneurship skills.
D23 Striving for quality.
D24 Sensitivity toward environmental issues, equality between men and women, culture of peace, etc.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
(*)O alumnado, tendo en conta o traxecto da disciplina e profesión e tendo en conta as diferenzas entre cada fase do Traballo Social, será capaz de promover actitudes de relacionamento interpersonal.	A2 A3	B3	C8 C13 C14 C20 C22 C23	D19 D20
(*)Baseándose nos coñecementos do Traballo Social o alumnado sera quen de potenciar actitudes de autocrítica, tolerancia e innovación.	A5	B3	C10 C22	D1 D8 D14 D15 D16 D17 D19 D20 D22 D23
(*)Considerar e recoñecer a diversidade cultural [e, polo tanto, a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a diferenza e a multiculturalidade como fonte de crecemento persoal e social.	A2	B3	C8 C23 C25	D11 D12 D15 D17 D24
New	A4 A5	B3 B6	C8 C10 C12 C13 C14 C17 C18 C19 C20 C21	D14 D18 D21 D22
New	A2 A3	B6	C20 C21	D2 D11 D12 D14 D19 D23
New	A2	B3 B6	C17 C23 C25	D3 D8 D14 D17 D18 D19 D21 D24

New	A5	B6	C17	D3 D10 D19 D20 D22
New	A2 A5	B6	C10 C17 C20 C25	D2 D16 D18
New	A3 A5	B6	C10 C22 C23 C25	D8 D16 D18 D20 D23
New	A3	B6	C8 C14 C21 C25	D1 D3 D15 D16 D17 D24

Contents

Topic	
SUBJECT 1: History of the social action.	Brief introduction to the history of the social action: -The help to the needy in the Antiquity. -The Christianity and the charity in the starts of the European Half Age. -Forms of social action in the European Half Age: alms, mutual help and public support. -Concepción of the poverty and Reforms in the social action from the 12th century.
SUBJECT 2: Antecedents of the social work	Brief resorted of wool social action by authors like *J.L.You live and Vicente of Paúl, as well as the debate on the poverty in the Renaissance. Context *sociopolítico of the industrial revolutions and illustrated. Other notable authors like antecedents of the social work.
SUBJECT 3: Birth and evolution of the social work	Historical frame-social of the 19th century. The social question. The *estructuración of the help to the needy in the 19th century. *Aportacións Theoretical and social organisations linked to the birth of the social work. The consolidation of the social work: profession and discipline. The first centres of training and the first professional organisations.
SUBJECT 4: Origin and evolution of the social work in Spain	Brief historical reference to the social action in Spain: Concepción Sandy area: precedent of the social work in the Spanish state; the *beneficencia in the francoist period. Birth and development of the social work in the state. International Social work.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lecturing	15	20	35
Mentored work	12	15	27
Research based methodologies	2	20	22
Portfolio/dossier	15	15	30
Objective questions exam	1	35	36

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Lecturing	Exhibition, by part of the educational, of the contents on the matter object of study. Theoretical bases and/or guidelines for the works and exercises to develop by the students.
Mentored work	The and the students, of individual way or in group, will elaborate those exercises that entrust them related with the thematic of the matter and with his learning. This work will be supervised by the educational in the referred to the research and collected of information, to the *estructuración correct of the work, to the handle of bibliography, to the good editorial, to the presentation, to the exhibition etc.

Research based methodologies	Participatory dialogues of the integral people of the classroom on subjects or specific questions linked with the object of the matter. They can derive of the contents of the matter or of these and of his bond with the actuality. The proposals of subject will be made by the *profesorado or by the students.
Portfolio/dossier	(*)Recopilación do traballo do/a estudante co obxectivo de demostrar seus esforzos, progresos e logros nun área. A recopilación debe incluír contidos elegidos polo/a alumno/a, os criterios de selección e evidencias de autorreflexión.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Mentored work	The attention customized, so as to resolve doubts of the theoretical and practical kinds, will develop so much through activities *presenciais (*titorias and in classrooms) how no *presenciais (queries road and-*mail).
Research based methodologies	The attention customized will develop in advance to the realization of the debates, so much through activities *presenciais (*titorias) how no *presenciais (queries road and-*mail), as well as during them debate in classrooms, commenting and valuing the interventions of the students.
Portfolio/dossier	

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Mentored work	They will value the exercises made by the students, with the supervision of the *profesorado of individual way and/or in group. Will take into account to progression, interest, innovation, search of sources and capacity to incorporate suitable references. It places inside the *GMs.	40	A4 B3 C8 D2 B6 C10 D10 C12 D11 C13 D14 C14 D15 C17 D16 C18 D17 C19 D21 C20 D22 C21 D24 C22 C23 C25
Portfolio/dossier	(*)Valorarase a carpeta ou portafolio dossier entregado ao final de curso con todos os traballos realizados en grupos medianos e pequenos, traballos grupais e individuais, lecturas recomendadas, reflexión. Terase en conta a progresión, interés, innovación, búsqueda de fontes e capacidade de incorporar referencias axeitadas. Insírese nos GMs e GPs	20	
Objective questions exam	The examination is one tests type test of 40 questions, that *pondera 50% in the global, that is to say, to approve requires a minimum qualification of a 5 on 10. Each question offers four alternatives of answer, in which only one of them is correct. Each 3 erroneous answers will discount a correct answer.	40	C13 D8 C14 D10 C17 D11 C18 D12 C20 D15 C25 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Other comments on the Evaluation

1. Modality of evaluation for assisting students: The planning of the teaching-learning process is conceived as a continuous evaluation and requires the presence of the student in the practical activities that will be developed throughout the course, especially in those related to the acquisition of competences related to know how to do and know how to be (procedural and attitudinal). Thus, students will be required to attend activities during the course - verifiable with attendance lists - and may not miss more than 5 practical classes during the four-month period out of a total of 21 practical classes distributed in 12 medium-sized groups and 9 small groups. It is valued not so much the simple presence in the classroom but the results of the teaching-learning process reflected in the exercises and activities correctly carried out. Active and relevant participation in both theoretical and practical classrooms is valued.

2. Evaluation modality for non-attending students: those students who do not meet the minimum requirements for class attendance (lectures and seminars, both in person and, if necessary, online). This student will be evaluated in a global

and unique final test that will consist of (each of the parts must be approved independently to pass the subject but in the same exam, if you pass or do not present any of the tests you will recover the whole exam in the second opportunity): The theoretical part of the subject can be studied completely through the recommended basic bibliography. The practical part will require students to be able to respond to the conceptual, attitudinal and procedural contents developed throughout the course. The score of the answers to these questions will account for 50% of the total qualification and the practical part for the other 50%. According to the current regulations, regardless of their attendance or not to the classrooms, students will enjoy equivalent conditions of evaluation.

SECOND CALL

"The parts of the subject passed in the 1st opportunity, will not be subject to evaluation in the 2nd opportunity, being considered, therefore, as approved in that academic year".

The official dates of the exams can be consulted on the faculty website <http://fcce.uvigo.es/gl/docencia/exames/>) in the space 'Exams 2022-23'.

-In coherence with the inclusive character that characterizes the Faculty of Education and Social Work, this guide can be adapted to meet the specific educational support needs of students enrolled in the PIUNE program (PAT).

Sources of information

Basic Bibliography

ADDAMS, J., **Hull House: El valor de un centro social**, Consejo General del trabajo social - Paraninfo, 2014

AGUILAR, M. J., **Concepto y metodología en trabajo social**, Consejo General del trabajo social - Paraninfo, 2013

FERNÁNDEZ GARCÍA, T. e ALEMÁN BRACHO, C., **Introducción al Trabajo Social**, Alianza Editorial, 2003

RED VEGA, N., **Aproximaciones al Trabajo Social**, Siglo XXI, 1993

ANDER-EGG, E., **Historia del trabajo social**, Lumen, 1994

Complementary Bibliography

ANDER EGG, E., **Diccionario del Trabajo Social**, Lumen, 1995

BARBERO, J.M., **El Trabajo social en España**, Mira Editores, 2002

CERDEIRA GUTIÉRREZ, I., **Los servicios sociales del franquismo a la Constitución**, Cuadernos de Trabajo Social, nº 0, 1987

HERAS, P. de las, **La construcción histórica de una profesión**, Publicaciones de la UPCO, 2000

PASTOR SELLER, E. e MARTÍNEZ-ROMÁN, M.A. (coords.), **Trabajo Social en el siglo XXI. Una perspectiva comparada**, Grupo 5, 2014

PELÁEZ, E., **Trabajo Social en España. Situación y perspectivas**, Servicios Sociales y Política social, nº 20, 1990

RICHMOND, M., **Diagnóstico Social**, Consejo General del Trabajo Social - Paraninfo, 2008

RUBÍ, C., **Introducción al Trabajo Social**, Euge, 1991

ZAMANILLO, T., **Epistemología del Trabajo Social. De la evidencia empírica a la exigencia teórica**, Ediciones Complutense, 2018

ZAMANILLO, T. GAITÁN, L., **Para comprender el trabajo social**, Verbo Divino, 1991

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Epistemology of social work/O05G220V01204

Social policy/O05G220V01404

Ethics and social work/O05G220V01502

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Anthropology: Social and cultural anthropology/O05G220V01101

Political science: Politics and democracy/O05G220V01102

Basics of social services/O05G220V01104

Other comments

-This subject is part of a Faculty committed to the sustainability of the environment and people. In accordance with this philosophy, this course will promote educational practices based on materials with low environmental impact consistent with the principles of sustainability (ODS).

A MOOVI will upload a photo at the beginning of the course, as well as our personal details or contact telephone number.

IDENTIFYING DATA**Dereito: Fundamentos xurídicos**

Subject	Dereito: Fundamentos xurídicos			
Code	O05G220V01201			
Study programme	Grao en Traballo Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language				
Department	Dereito privado			
Coordinator	Álvarez González, Susana			
Lecturers	Álvarez González, Susana Feijóo Miranda, José			
E-mail	sualvago@uvigo.es			
Web				
General description	A guía docente que se presenta corresponde á materia de formación básica Fundamentos xurídicos, con 6 ECTS. Ten a súa orixe na materia Dereito, cidadanía e traballo social dividida en dúas: Fundamentos xurídicos e Dereito e traballo social. Fundamentos xurídicos constitúe o inicio da formación xurídica dos futuros graduados en Traballo Social.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Demostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C1	Establecer relacións profesionais co fin de identificar a forma máis adecuada de intervención
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C17	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
C19	Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
C20	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes

C21	Participar na administración e dirección de entidades de benestar social
C25	Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D14	Habilidades nas relacións interpersoais
D15	Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
D16	Razoamento crítico
D17	Compromiso ético
D18	Aprendizaxe autónoma
D19	Adaptación a novas situacións
D23	Motivación pola calidade
D24	Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	A1	B1	C3	D1
	A2	B2	C4	D3
	A3	B4	C13	D8
	A4		C19	D9
	A5		C25	D10
				D15
				D16
				D17
				D19
				D23
Integrar no Traballo Social as esixencias que impoñen os marcos legais, a aplicación da prácticas política e a intervención do poder xudicial na resolución de conflitos.	A1	B2	C1	D1
	A2	B6	C2	D2
	A3		C3	D3
	A4		C4	D8
	A5		C13	D9
			C14	D10
			C17	D16
			C19	D17
			C20	D18
			C25	D19
Coñecer as principais institucións xurídicas e políticas	A1	B5	C3	D2
	A2	B6	C15	D9
	A3		C21	D24
	A4		C25	
	A5			
Coñecer os principios éticos do Estado Social e Democrático de Dereito	A1	B2	C2	D9
	A2	B4	C4	D10
	A3	B6	C13	D15
	A4		C19	D16
	A5			D17
Coñecer e comprender o marco normativo das distintas fontes de produción normativa.	A2	B1	C2	D1
	A3	B4	C3	D2
	A4		C14	D3
	A5		C15	D8
			C17	D9
			C19	D16
Coñecer os fundamentos dos dereitos humanos e, en particular, dos dereitos sociais.	A1	B1	C2	D3
	A2	B2	C13	D9
	A3	B4	C19	D10
	A4	B5	C25	D15
	A5	B6		D17
				D24

Identificar e afrontar os problemas da cidadanía relacionados cos dereitos fundamentais.	A1	B1	C3	D3
	A2	B2	C4	D4
	A3	B4	C13	D8
	A4		C14	D9
	A5		C19	D10
			C25	D15
				D16
				D17
				D24
Apreciar a multiculturalidade e a diversidade.	A1	B1	C2	D4
	A2	B2	C25	D14
	A3	B4		D15
	A4	B5		D19
	A5	B6		D24
Coñecer e comprender o marco xurídico dos dereitos humanos nas súas diferentes categorizacións xurídicas e a súa protección, especialmente o dereito á intimidade e a protección de datos persoais e a súas implicacións na intervención social.	A1	B2	C2	D1
	A2	B4	C4	D2
	A3	B5	C13	D9
	A4	B6	C14	D10
			C17	D15
			C19	D16
			C25	D17
				D24
Nova	A1	B1	C4	D1
	A2	B2	C13	D9
	A4	B4	C14	D15
	A5			D16
				D17

Contidos

Topic	
TEMA 1. O concepto de dereito	Aproximación ao concepto de dereito. O dereito como sistema normativo. Validez, eficacia e xustiza. O dereito como forma de organización social. O dereito e outras ordes normativas.
TEMA 2. Fontes de produción normativa	A produción normativa. O dereito legal e o dereito xudicial. Outras formas de produción normativa.
TEMA 3. Lexitimidade do poder e xustiza do dereito	Lexitimidade do poder e xustiza do dereito. A xustiza formal: a seguridade xurídica. A xustiza material: liberdade, igualdade e solidariedade. Os principios e os dereitos como desenvolvemento dos valores. E estado de dereito e os seus tipos.
TEMA 4. Dereitos fundamentais I	Os dereitos fundamentais como concepto histórico. Evolución cronolóxica do seu coñecemento e conceptualización. Valores superiores e dereitos fundamentais. A dobre dimensión dos dereitos fundamentais na Constitución: obxectiva e subxectiva.
TEMA 5. Dereitos fundamentais II	Os dereitos fundamentais no sistema constitucional español. Garantías dos dereitos fundamentais no sistema español.
TEMA 6. Os dereitos fundamentais e o traballo social	O dereito á intimidade e á confidencialidade da información en traballo social. Dereitos e liberdades dos estranxeiros en España: a función do traballador social. O respecto aos dereitos fundamentais dos penados. Os menores como titulares de dereitos fundamentais.
TEMA 7. Igualdade e solidariedade no estado social e democrático de dereito	O estado social e democrático de dereito. Da igualdade formal á igualdade material. A prohibición de discriminación. Concepto e xustificación da discriminación positiva. Problemas actuais e crise da solidariedade nos estados contemporáneos.
TEMA 8. Os dereitos económicos, sociais e culturais	Os dereitos fundamentais e os dereitos sociais. Caracterización destes dereitos. Dereitos sociais e necesidades básicas. Os dereitos sociais como dereitos prestacionais. A titularidade dos dereitos sociais. Dereitos sociais como dereitos de igualdade. Os principios reitores da política social e económica.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	7	7	14
Estudo de casos	12	49	61
Lección maxistral	19.5	49	68.5
Práctica de laboratorio	3	0	3
Estudo de casos	0.5	0	0.5

Metodoloxía docente	
	Description
Seminario	Asistencia ou preparación en pequenos grupos dun tema e exposición oral das principais conclusións do estudo.
Estudo de casos	Formulación e realización de actividades de carácter práctico.
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais dirixida ao alumnado, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Seminario	Elaboración de traballos, exposición e debate
Estudo de casos	Supostos prácticos sobre o contido da materia

Avaliación		Qualification	Training and Learning Results			
	Description					
Práctica de laboratorio	Probas de carácter periódico destinadas a valorar a correcta comprensión e aplicación dos contidos da materia, a análise e o razoamento críticos. Para superar a materia será necesario acadar nas probas una nota media de 5 puntos	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C3 C4	D1 D2 D3 D4 D8 D9 D10 D17 D19
Estudo de casos	Seminarios Asistencia e avaliación do estudo intensivo de determinados temas, discusión, participación e elaboración de documentos e conclusións. Asistencia ás accións titoriais da materia.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1	C20 C21	D1 D2 D3 D8 D9 D10 D14 D16 D17 D19
Exame de preguntas obxectivas	probas obxectivas dirixidas a recordar os contidos previos adquiridos. Pode consistir na realización dunha pregunta longa, de varias preguntas curtas o/y de una prueba tipo test. Con esta metodoloxía avalíase o resultado de aprendizaxe que figura no apartado segundo da guía docente. Realizaranse ao longo do cuadrimestre dúas probas que terán un valor cada unha dun 30% (sobre o 60 total). Para superar esta parte da materia é preciso acadar unha nota mínima de 5 puntos en cada unha das probas.	60	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6	C1 C2 C3 C4 C13 C14 C15 C17 C19 C20 C21 C25	D1 D2 D3 D4 D8 D9 D10 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D23 D24

Other comments on the Evaluation

A) Avaliación continua:

- A avaliación das/os estudantes matriculadas/os na materia farase atendendo aos criterios explicados na guía docente.
- A avaliación continua implica unha asistencia mínima a un 80 % das aulas
- A avaliación será preferentemente continua, o estudiantado que renuncie á avaliación continua poderá optar pola avaliación global. Deberá comunicalo ao docente no prazo establecido.

B) Avaliación global. Descrición (aspectos/criterios):

-Avaliación teórica: exame teórico-práctico que recollerá os contidos relativos á materia impartida durante as clases de aula. Cualificación: ata o 60%.

-Avaliación do estudo de casos: exame teórico-práctico. Cualificación: ata o 30 %.

-Avaliación de temas específicos (seminario): entrega dun traballo de investigación sobre un tema da materia. Cualificación: ata o 10%. Data límite de entrega: a data oficial do exame.

C) Segunda oportunidade : avaliaranse as competencias e aspectos non superados na primeira convocatoria.

d) As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php>).

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE.

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez González, S. y Garriga Domínguez, A., **Fundamentos jurídicos y teoría de la justicia. Grado en Trabajo social**, Dykinson, 2016,

Complementary Bibliography

DE LUCAS, J. y otros, **Introducción a la Teoría del Derecho**, Tirant lo Blanch, Valencia, 1994,

DÍAZ, E, **Estado de Derecho y sociedad democrática**, Taurus, 1991,

Peces-Barba Martínez, G, **Curso de derechos fundamentales. Teoría general**, BOE, 1999,

Pérez-Luño, A.E, **Derechos humanos, Estado de Derecho y Constitución**, Tecnos, 2005,

Rubio Llorente, F., **Derechos fundamentales y principios constitucionales**, Ariel, 1995.,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Dereito: Dereito e traballo social/O05G220V01401

Other comments

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Estatística: Estatística aplicada á investigación social**

Subject	Estatística: Estatística aplicada á investigación social			
Code	O05G220V01202			
Study programme	Grao en Traballo Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinator	Domínguez Alonso, José			
Lecturers	Domínguez Alonso, José Rodríguez Villarino, Rafael			
E-mail	jdonso@uvigo.es			
Web				
General description	Principios fundamentais da investigación social: paradigmas, enfoques, cuestións éticas e tipos de investigación no ámbito das ciencias sociais. Técnicas cuantitativas e técnicas cualitativas aplicadas á investigación social.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B4	Actuar preventivamente e na resolución das situacións de risco para a cidadanía, para si mesmo/a e para os colegas de profesión
B5	Administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización
B6	Mostrar competencia profesional no exercicio do traballo social
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a existencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C4	Responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc

- C7 Apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver; en especial, no caso de mulleres (maltratadas, coidadoras habituais de persoas dependentes, enfermas mentais e con outras incapacidades...) e considerando as peculiaridades de Galicia en tanto que é un país con alta dispersión da poboación, agrupación territorial moi diferenciada entre o rural e os espazos urbanos, territorios abandonados e alto envellecemento da poboación (esixencia de maiores redes)
- C8 Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinación historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
- C9 Traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran o devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos
- C10 Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
- C12 Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social
- C15 Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
- C17 Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo
- C18 Contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade
- C19 Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
- C22 Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
- C23 Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
- C25 Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Capacidade reflexiva
- D4 Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
- D6 Coñecemento da cultura propia da comunidade
- D7 Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
- D8 Capacidade de xestión da información
- D9 Resolución de problemas
- D10 Toma de decisións
- D11 Traballo en e con equipos diversos
- D12 Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
- D13 Traballo nun contexto internacional
- D15 Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
- D16 Razoamento crítico
- D17 Compromiso ético
- D18 Aprendizaxe autónoma
- D19 Adaptación a novas situacións
- D20 Creatividade
- D22 Iniciativa e espírito emprendedor
- D23 Motivación pola calidade
- D24 Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

1.- Capacidade de aplicar os métodos e técnicas de investigación en Traballo Social ao longo das súas diversas fases.	A2	B2	C3	D1
	A3	B5	C4	D2
	A4	B6	C5	D3
	A5		C10	D4
			C12	D8
			C19	D9
			C22	D10
			C23	D11
				D12
				D16
				D17
				D18
				D20
				D22
3.- Coñecer, comprender e avaliar o papel da investigación como indagación e participación reflexiva na construción da realidade social.	A2	B4	C4	D1
	A3	B5	C5	D2
	A4	B6	C10	D3
	A5		C12	D4
			C15	D8
			C17	D9
			C22	D10
			C25	D12
				D16
				D17
				D18
4.- Capacidade de analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como base para revisar e mellorar as estratexias profesionais.	A2	B1	C3	D1
	A3	B4	C5	D2
	A4	B6	C9	D3
			C10	D4
			C12	D8
			C15	D9
			C22	D10
				D11
				D16
				D17
5.- Coñecemento e habilidades na busca de información a partir dunha diversidade de fontes.	A3	B2	C3	D1
	A4	B5	C4	D2
	A5	B6	C5	D3
			C10	D4
			C12	D8
			C22	D9
				D11
6.- Desenvolver unha actitude ética en concordancia cos distintos procedementos investigativos e co Traballo Social.	A1	B1	C2	D1
	A3	B2	C3	D2
	A4	B4	C4	D3
	A5		C5	D4
			C9	D8
			C12	D9
			C17	D10
			C18	D17
			C22	D19
			C23	D20
				D22
				D23

7.- Capacidade de aplicar os métodos e técnicas de valoración, incluíndo os factores que subxacen á selección e verificación da información relevante, a natureza do xuízo profesional e os procesos de avaliación de riscos.	A2	B2	C3	D1
	A3	B4	C4	D2
	A4	B5	C5	D3
	A5	B6	C7	D4
			C8	D8
			C9	D9
			C10	D10
			C12	D11
			C17	D13
			C18	D16
			C19	D17
			C22	D18
				D19
				D22
8.- Capacidade de avaliar as diferenzas de punto de vista na recolleita de información e a fiabilidade e importancia da información recollida.	A3	B1	C2	D1
	A4	B4	C3	D2
	A5	B5	C4	D3
		B6	C5	D6
			C6	D7
			C8	D8
			C9	D9
			C10	D10
			C12	D12
			C15	D13
			C17	D15
			C18	D17
			C19	D19
			C22	D20
			C23	D22
				D23
				D24

Contidos

Topic	
BLOQUE TEMÁTICO I. FUNDAMENTOS DA INVESTIGACIÓN SOCIAL	Introdución. A Ciencia: concepto, características, clases, obxectivos. O método científico: concepto, etapas, características, orzamentos, requisitos, finalidade, etapas. O método científico nas Ciencias Sociais. Clases de métodos nas Ciencias Sociais: métodos científicos, métodos non científicos.
1. A CIENCIA E O METODO CIENTIFICO.	
2. A INVESTIGACION SOCIAL.	Noción e características. Tipos de investigación social. Elementos da investigación social: teorías, feitos, leis, hipótese, conceptos, constructos. A función das teorías na investigación social. Elaboración de teorías: teorías indutivas, teorías hipotéticas - dedutivas, teorías funcionais, modelos. Fases da investigación social. O proxecto de investigación.
BLOQUE II. PROCESO DA INVESTIGACIÓN SOCIAL	O proxecto de investigación. A formulación do proxecto de investigación. Concepto. Fases do problema: detección; elaboración: consulta bibliográfica, discusión con outros investigadores, elaboración da historia do problema; formulación. Operacionalización do problema de investigación. Categorías de problemas: problemas resolubles, problemas irresolubles. Tipos de problemas que hai que investigar. Aspectos dos problemas a investigar. Importancia do problema. O deseño da investigación. A factibilidade da investigación.
3. ORGANIZACIÓN DA INVESTIGACIÓN.	
4. A PLURALIDADE METODOLÓXICA	Introdución: o debate cualitativo-cuantitativo. Características do enfoque cuantitativo. Características do enfoque cualitativo. Análise comparativa dos dous enfoques: cuantitativo/cualitativo. Utilización dos dous enfoques nunha mesma investigación. Opinión-discusión: Cal dos dous enfoque é o mellor?
BLOQUE TEMÁTICO III. TÉCNICAS DE INVESTIGACIÓN CUANTITATIVAS	Introdución. Concepto e natureza da observación. A observación non estruturada. A observación estruturada. A observación participante. Fases da metodoloxía observacional. A fiabilidade e validez na observación.
5. A OBSERVACIÓN	
6. A ENQUISA	Introdución. Noción e características. Tipos de cuestionarios: segundo os fins científicos, segundo a súa administración ou aplicación, segundo o seu contido e dimensión temporal. Formas e tipos de preguntas: segundo a súa natureza, a súa finalidade e a súa función. Regras para a formulación e redacción das preguntas. Extensión e ordenación do cuestionario. Proba e presentación do cuestionario. Codificación, tabulación e análise. Campos de aplicación.

BLOQUE TEMÁTICO IV. TÉCNICAS DE INVESTIGACIÓN CUALITATIVAS	Introducción. Antecedentes, noción e características. Contribución desde distintas posicións teóricas ao desenvolvemento da entrevista. Clasificación da entrevista. Requisitos, dificultades e regras da entrevista. Investigacións experimentais. Fiabilidade e validez da entrevista.
7. A ENTREVISTA	
8. O GRUPO DE DISCUSIÓN	Introdución. Concepto e características. Reunións e condución de grupos. Técnicas grupais. A dinámica de grupos. Utilidade e deseño. Análise e interpretación.
BLOQUE TEMÁTICO V. INVESTIGACIÓN E PRESENTACIÓN DOS RESULTADOS DA INVESTIGACIÓN	Introdución. Concepto e características. Trazos que definen á Investigación-acción-participación. Proceso da Investigación-acción. Modelos. A investigación-acción-participación. Etapas e fases. Avaliación participativa. Áreas de aplicación.
9. A INVESTIGACIÓN-ACCIÓN-PARTICIPACIÓN	
10. O INFORME FINAL	Introdución. Conceptualización. Fins e funcións. Técnicas referentes á elaboración e redacción. Técnicas referentes o contido e presentación final.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	26	0	26
Traballo tutelado	0	45	45
Seminario	22.5	34	56.5
Exame de preguntas obxectivas	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	A sesións maxistras son o elemento fundamental para transmitir os coñecementos sobre calquera disciplina. A docencia se centra na exposición teórica dos contidos correspondentes aos diferentes temas do programa da materia. Para facilitar a comprensión e dominio da metodoloxía farase unha introdución a cada tema, con aclaración conceptual e terminolóxica. Realizaranse unha serie de exercicios prácticos, para axudar ao alumno tanto na asimilación dos contidos coma estimulando a súa participación e discusión, onde tamén se clarificarán aspectos que necesiten unha explicación máis ampla. Desenvolverase en gran grupo.
Traballo tutelado	Realización, presentación e defensa dun proxecto de investigación cuantitativa-cualitativa.
Seminario	Desenvolveráse no grupo mediano, serán o complemento das sesións maxistras. Tratarán sobre un tema específico, coa finalidade de profundizar nos contidos teóricos da materia. Os estudantes, de maneira individual ou en grupos de 4, elaborarán un traballo de investigación sobre un tema específico da materia do seu interese. Estes traballos cumpren con dous obxectivos básicos: constitúen o complemento esencial da materia e, representa a iniciación do alumnado á práctica da investigación no ámbito social. No seu desenvolvemento hai un nivel teórico, consistente na lectura e comentario da bibliografía sobre o tema, a partir do que os alumnos elaborarán o marco teórico, interpretarán os resultados acadados, e un nivel práctico correspondente á recollida dos datos. Estes dous niveis concréntanse na elaboración dun informe de investigación segundo as pautas, procesos e procedementos que se deben seguir ao realizar un traballo académico no ámbito social. Este traballo será baixo a dirección e orientación do profesor.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Levaranse a cabo en grupos medianos distribuídos en subgrupos de 3 a 5 alumnos.
Traballo tutelado	Elaboración dun proxecto de investigación en grupo supervisado paso a paso polo profesor.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results

Traballo tutelado	Nas sesións grupos medianos orientarase a realización das tarefas para o deseño e elaboración do traballo de investigación a entregar por escrito con formato académico. Accións de obrigado cumprimento en tempo e forma para acadar unha avaliación positiva.	40 máximo.	A4 A5	C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C12 C15 C18 C19 C22 C23 C25	D1 D2 D3 D4 D7 D8 D9 D10 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D22 D23 D24
Seminario	Os alumnos deberan realizar as tarefas encomendadas para cada sesión do seminario e corresponderanse cos pasos básicos dunha investigación. A asistencia será necesaria para poder acadar a cualificación deste apartado, e ademáis debe presentar as tarefas encomendadas.	20 máximo	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B5 B6	C2 C3 C5 C6 C8 C9 C10 C15 C17 C22 C23 D1 D2 D3 D8 D9 D10 D15 D16 D17 D18 D19 D22 D23 D24
Exame de preguntas obxectivas	Constará de 20 a 30 preguntas de resposta alternativa utilizando na súa corrección a fórmula: $a-e/n-1$. Versará sobre os contidos da materia desenvolvidos nas sesións maxistras.	40 máximo.	A1 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B5 B6	C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9 C10 C12 C15 C17 C18 C19 C22 C23 C25 D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D22 D23 D24

Other comments on the Evaluation

CRITERIOS DE AVALIACIÓN

Os alumnos entregarán a ficha ao profesor no primeiro mes de clase, especificando o tipo de asistencia elixido. Nos criterios de avaliación final da materia teranse en conta todo o conxunto de aspectos incluídos nos diferentes apartados desta Guía Docente, directamente vinculados co seguimento do ritmo de aprendizaxe do alumno, tomando como punto de partida a observación sistemática diaria do profesor desde o primeiro día de clases.

A) Criterios específicos de avaliación para alumnado asistente

Serán alumnos asistentes os que teñan unha asistencia mínima, dun 80% nas Sesións Maxistras e un 80% nos Seminarios.

As puntuación que poden acadar por apartados serán:

- 1.- Proba tipo test (ata un máx. de 4 puntos) e mín. de 2. Cunha puntuación inferior a 2, non se acadaría a puntuación positiva na materia.
- 2.- Seminarios Grupos Medianos (máx. 1 punto), asistencia e participación.
- 3.- Traballos tutelados: presentación-entrega dos traballos e un (máx. 4 puntos)
- 4.- Outras: pola exposición (1 punto).

B) Criterios específicos de avaliación para alumnado NON ASISTENTES Deberán poñerse en contacto co profesor canto antes, pero alomenos no primeiro mes de clases. As puntuacións que poden acadar serán as seguintes:

1.- Proba tipo test (máx. 6 puntos) 2.- Traballo tutelado (máx. 4 puntos)C) Segunda convocatoria
Os alumnos que non acaden positivamente algunha das partes de que consta a avaliación desta materia, poderán recuperala na convocatoria de xullo. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobados nese curso académico.

D) O sistema de cualificacións expresarase numericamente, dacordo co establecido no artigo 5 do RD 1125/2003 de 5 de setembro (BOE do 18), polo que se establece o sistema europeo de créditos e o sistema de cualificacións nas titulacións unversitarias de carácter oficial.

E) En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Hernández, R.; Fernández, C. e Baptista, P., **Metodología de la investigación**, Quinta edición, McGrawHill, 2010

Facal Fondo, T., **Guía para elaborar un proyecto de investigación social**, Primera edición, Paraninfo, 2015

Complementary Bibliography

Anguera, M.T., **Metodologías cualitativas: Características, procesos y aplicaciones. En M.A. Verdugo, M. Crespo, M. Badía y B. Arias (coords): Metodología en la investigación sobre discapacidad. Introducción al uos d**, Publicaciones INICO, 2008

Arnau, J. y Bono, R., **Diseños de investigación aplicados (CD-ROM)**, Edicions Universitat de Barcelona, 2003

Corbetta, P., **Metodología y Técnicas de Investigación Social**, McGraw Hill, 2007

Guinot, C. (coord.), **Métodos, técnicas y documentos utilizados en trabajo social**, Universidad de Deusto, 2007

Vallejos, A.F. y Orti, M., **Métodos y Técnicas de Investigación Social**, Editorial Universitaria Ramón Areces, 2007

Hernández Sampieri, **Metodología de la Investigación Social**, Quinta edición, McGraw-Hill, 2014

Losada, J.L. y López Feal, R., **Métodos de investigación en Ciencias Humanas y Sociales**, Thompson Editores Spain/Paraninfo, 2003

Callejo, J. y Viedma, A., **Proyectos y estrategias de investigación social: la perspectiva de la intervención**, Síntesis, 2010

Bisquerra, R. (Coord.), **Metodología de la investigación educativa**, La Muralla, 2004

Gil, J.A., **Métodos de investigación en educación. Volumen III. Análisis multivariante**, UNED, 2010

McMillan, J. y Schumacher, S., **Investigación educativa**, Pearson Educación, 2010

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Psicoloxía: Métodos e técnicas de investigación social/O05G220V01403

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Psicoloxía social/O05G220V01303

Subjects that it is recommended to have taken before

Estatística: Estatística aplicada á investigación social/O05G220V01202

Other comments

O alumnado debe ter en conta as seguintes recomendacións:

1. Coñecer os apuntes e material básico da materia, seguindo diariamente as exposicións maxistras da aula.
2. Planificar e organizar os grupos de traballo, para elixir o tema do seu interese e comezar o seu desenvolvemento.
3. Preguntar cada día as dúbidas ao profesorado.
4. Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).

IDENTIFYING DATA**Socioloxía: Socioloxía xeral**

Subject	Socioloxía: Socioloxía xeral			
Code	O05G220V01203			
Study programme	Grao en Traballo Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinator	Vázquez Silva, Iria			
Lecturers	Vázquez Silva, Iria			
E-mail	ivazquez@uvigo.es			
Web	http://http://webdex11.webs.uvigo.es/			
General description	Posibilitar a familiarización e asimilación de conceptos, xeneralidades e teorías sobre o comportamento social, a construción da realidade e o seu estudo. Fomentar a capacidade de enfrontarse criticamente coas expresións e fenómenos sociais. Facilitar o acceso ás fontes de reflexión sociolóxica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
C2	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos, considerando a diversidade cultural -e polo tanto a especificidade das minorías étnicas, culturais, lingüísticas...-, a esixencia de promover a igualdade entre homes e mulleres, a necesidade de tender cara a unha sociedade ambientalmente sustentable e de defender os valores da paz
C10	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
C20	Traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e «multiorganizacionais» co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtivo os posibles puntos de vista existentes
C22	Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
C25	Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade reflexiva
D4	Comunicación oral e escrita nas linguas nativas
D6	Coñecemento da cultura propia da comunidade
D7	Aprendizaxe e dominio de novas tecnoloxías
D8	Capacidade de xestión da información
D9	Resolución de problemas
D10	Toma de decisións
D11	Traballo en e con equipos diversos
D12	Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
D13	Traballo nun contexto internacional
D14	Habilidades nas relacións interpersoais

D15 Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade

D16 Razoamento crítico

D17 Compromiso ético

D18 Aprendizaxe autónoma

D19 Adaptación a novas situacións

D20 Creatividade

D22 Iniciativa e espírito emprendedor

D23 Motivación pola calidade

D24 Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

1) Adquirir coñecemento da disciplina como ciencia auxiliar do traballo social.

A1	B2	C25	D1
A2			D2
			D3
			D4
			D6
			D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D22
			D23
			D24

2) Adquirir coñecemento das teorías sociais que deron lugar ás diferentes correntes de pensamento actual.

A1	B2	C20	D1
A4			D2
A5			D3
			D4
			D6
			D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D22
			D23
			D24

3) Adquirir coñecemento dos contextos institucionais e procesos sociais nos que realiza as súas funcións o traballo social.	B1	C22	D1
	B2		D2
			D3
			D4
			D6
			D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D22
			D23
			D24
4) Coñecemento das principais problemáticas sociais.	A1	B2	C2
	A2		C22
	A3		C25
	A4		D1
	A5		D2
			D3
			D4
			D6
			D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D22
			D23
			D24
5) Capacidade para reunir e analizar información.	A1	B1	C10
	A2	B2	C22
	A3		C25
	A4		D1
	A5		D2
			D3
			D4
			D6
			D7
			D8
			D9
			D10
			D11
			D12
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D22
			D23
			D24

6) Capacidade para o traballo en equipo

A1 C10 D1
 A2 D2
 A3 D3
 A4 D4
 A5 D6
 D7
 D8
 D9
 D10
 D11
 D12
 D14
 D15
 D16
 D17
 D18
 D19
 D20
 D22
 D23
 D24

Contidos

Topic	
1) Orixe, características, e aplicacións da socioloxía.	1.1.- Cambio social e orixe da disciplina 1.2.- Obxecto e métodos 1.3.- Aplicacións da socioloxía e intereses compartidos co traballo social
2) Teoría sociolóxica	2.1.- Referentes clásicos: precursores 2.2.- Teorías contemporáneas 2.3.- Interpretacións recentes da complexidade social
3) Cultura, individuo e interacción social	3.1.- Cultura, sociedade, e diversidade 3.2.- Socialización, familia e ciclo vital
4) Estrutura social, desigualdade, e estratificación social: Xénero e Migracións	4.1.- As interpretacións da estruturas sociais 4.2.- Desigualdades sociais: Xénero e migracións 4.3.- Conceptos e perspectivas do análise da estratificación
5) Exclusión social.	5.1.- Nesgos nas medicións. 5.2.- Pluralidade de enfoque na exclusión social 5.3.- Itinerarios específicos de exclusión social: violencia de xénero e violencia machista institucional

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	27	49
Seminario	15	15	30
Obradoiro	8	0	8
Exame de preguntas obxectivas	1	30	31
Traballo	0	24	24
Observación sistemática	0	8	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos temas do programa fomentando o debate e a participación.
Seminario	Sesións en grupo mediano para afondar sobre os temas da materia, e discutir o deseño, realización e presentación dunha investigación sobre unha problemática social.
Obradoiro	Sesións quincenais cos grupos de traballo, para facer seguimento das tarefas asignadas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Seguimento e atención ás dúbidas e problemas que xurdan ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe
Obradoiro	Seguimento e atención ás dúbidas e problemas que xurdan ao longo do proceso de ensino e aprendizaxe

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Exame de preguntas obxectivas	Exame de preguntas obxectivas	40	A1			D1 D2 D3 D4 D8 D9 D10 D16 D18
Traballo	Elaboración dun traballo de grupo sobre un tema social acoutado previamente nas clases de seminarios e obradoiros.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2	C2 C10 C20 C22 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D22 D23 D24
Observación sistemática	Xornadas e reflexións na aula. Entrega de exercicio crítico de reflexión	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2	C2 C10 C20 C22 C25	D1 D2 D3 D4 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D22 D23 D24

Other comments on the Evaluation

A avaliación continua supón a asistencia dun 80% das aulas.

É preciso acadar un mínimo dun 4 nas probas da materia para poder facer a suma do resto das cualificacións obtidas no cuadrimestre.

No caso de non facer seguimento da avaliación continua, o exame da convocatoria oficial suporá o 100 % da cualificación. De non superar a materia na primeira convocatoria, as cualificacións obtidas no cuadrimestre gardaranse ata a realización do exame da segunda convocatoria.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Giddens, A., **Sociología**, 7ª, Alianza, 2014

Giner, S. , Lamo de Espinosa, E., **Diccionario de Sociología**, 1ª, Alianza, 2013

Macionis, J. y Plummer, K., **Sociología**, 4ª, Prentice Hall, 2011

Ritzer, G., **Teoría sociológica clásica**, 1ª, Mc Graw-Hill, 1991

Ritzer, G., **Teoría sociológica contemporánea**, 1ª, Mc Graw-Hill, 1993

Vázquez Silva, Iria, **Cómplices. A violencia machista institucional**, 1º, Galaxia, 2020

Complementary Bibliography

Appadurai, Arjun, **El futuro como hecho cultural. Ensayos sobre la condición global**, 1ª, Fondo de Cultura Económica, 2015

Bauman, Z., **Modernidad líquida**, 1ª, Fondo de Cultura Económica, 2003

Bayoit, G., **El cambio social. Análisis sociológico del cambio social y cultural en las sociedades contemporáneas**, 1ª, Siglo XXI, 2008

Beck, U., **La sociedad del riesgo: hacia una nueva modernidad.**, Paidós, 2006

Beck, U., **¿Qué es la globalización?: falacias del globalismo, respuestas a la globalización**, 1ª, Paidós, 1998

Castells, M. (ed.), **La sociedad red: una visión global**, 1ª, Alianza Editorial, 2006

Castel, Robert, **el ascenso de las incertidumbres: : trabajo, protecciones, estatuto del individuo**, 1ª, Fondo de Cultura Económica, 2010

García Ferrando, M., **El análisis de la realidad social**, 3ª, Alianza, 2010

Rocher, G., **Introducción a la sociología general**, 12ª, Herder, 1996

Saco, A., **Destripando la sociedad**, 1ª, Tórculo, 2007

Vázquez Silva, Iria, **Muller inmigrante, lingua e sociedade**, 1º, Galaxia, 2017

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Epistemoloxía do traballo social**

Subject	Epistemoloxía do traballo social			
Code	O05G220V01204			
Study programme	Grao en Traballo Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Análise e intervención psicossocioeducativa			
Coordinator	Perdiz Álvarez, María Celsa			
Lecturers	Perdiz Álvarez, María Celsa			
E-mail	mcperdiz@uvigo.es			
Web				
General description	Trátase dunha materia obrigatoria, incluída no módulo do título de grao denominado: O Traballo Social, Conceptos, Modelos, Teoría e Aplicación. Dentro deste sitúase na materia denominada: Fundamentos do Traballo Social. Pretende como obxectivo xeral acercarse a construción do Traballo Social como disciplina e profesión.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para traballar e valorar de xeito conxunto con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades as súas necesidades, limitacións, dificultades, malestares e circunstancias
B2	Analizar situacións sociais obxecto de intervención, planificar, desenvolver, executar, revisar e avaliar a práctica do traballo social con persoas, familias, grupos, organizacións, e comunidades e con outros profesionais
B3	Traballar coas persoas para que sexan autosuficientes e con capacidade para manifestar as súas necesidades, desexos, puntos de vista e circunstancias
C3	Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención
C5	Interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promover o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen co fin de preparar a finalización da intervención
C6	Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o fornecemento de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co fin de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes. Considerar os deberes éticos da profesión relativos ao sistema cliente a respecto da confianza, a proximidade, a afectividade, as relacións igualitarias, o respecto á diversidade cultural, etc
C8	Promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal; en especial con colectivos con diversidade multicultural (inmigración, emigración de retorno, minorías étnicas...) e coas mulleres, tendo en conta a súa marxinação historicamente condicionada no ámbito da participación social-cultural e nos órganos de decisión e poder (empowerment)
C10	Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes
C13	Defender as persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome se a situación o requirir
C14	Preparar e participar nas reunións de toma de decisións co fin de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades
C15	Establecer e actuar para a resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza da mesma
C17	Administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo

- C19 Xestionar e presentar historias e informes sociais manténdoos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía na toma de decisións e valoracións profesionais; con especial precaución a respecto do dereito dos usuarios e das usuarias á confidencialidade, ao segredo profesional e á protección de datos
- C22 Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das mellores prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo
- C23 Traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando coñecementos e técnicas profesionais como medio para xustificar decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio para mellorar e avaliar o exercicio profesional
- C24 Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados
- C25 Contribuír á promoción das mellores prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Capacidade reflexiva
- D8 Capacidade de xestión da información
- D9 Resolución de problemas
- D10 Toma de decisións
- D11 Traballo en e con equipos diversos
- D12 Traballo en equipo de carácter interdisciplinar
- D14 Habilidades nas relacións interpersoais
- D15 Recoñecemento e respecto á diversidade e á multiculturalidade
- D16 Razoamento crítico
- D17 Compromiso ético
- D18 Aprendizaxe autónoma
- D19 Adaptación a novas situacións
- D20 Creatividade
- D21 Liderado
- D22 Iniciativa e espírito emprendedor
- D23 Motivación pola calidade
- D24 Sensibilidade cara a temas medio ambientais, igualdade entre home e mulleres, cultura da paz, etc.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Coñecer e comprender a epistemoloxía do Traballo social	A1	B1	C5 C6 C13 C14 C17	D11 D12 D14 D15
2. Promover actitudes de relación interpersoal.	A4	B2 B3	C3 C10 C15 C17 C23 C25	D1 D2 D3 D8 D9 D10 D14 D15 D16 D17 D22 D23
3. Potenciar actitudes de autocrítica, tolerancia e innovación.		B1 B2	C6 C10 C19 C22 C24 C25	D1 D2 D3 D8 D9 D11 D16 D17 D19 D22 D23

4. Recoñecer a diversidade, a diferenza e a *multiculturalidad como fonte de crecemento persoal e social.	A2 A3 A4	B1 B2 B3	C3 C5 C6 C8 C13 C15 C22 C24	D1 D2 D3 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22 D24
5. Comprender as responsabilidades propias do futuro traballador social.	A2	B3	C15 C17 C22 C23 C25	D3 D10 D17 D19 D22 D23
6. Aprender a traballar en equipo multidisciplinar e/ou interdisciplinar	A4	B1 B2	C14 C17 C23	D2 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D16 D19
7. Comprender o sentido do respecto cara aos usuarios.	A1 A5		C6 C8 C19 C22 C24	D17
8. Adaptarse a situacións novas.	A4 A5	B2	C17 C23 C25	D8 D10 D16 D19 D22 D23
9. Aprendizaxe autónoma, crítico e continuado.	A2 A5	B2	C3 C24	D8 D10 D16 D17 D18 D23 D24
10. Actualización permanente, actitudes e habilidades propias do traballo científico e da investigación.	A3 A4 A5	B2	C23 C25	D1 D2 D3 D16 D19 D23 D24
11. Sensibilidade respecto temáticas de concienciación social	A5	B3	C13 C25	D15 D17 D19 D23 D24

Contidos

Topic

NATUREZA E APROXIMACIÓN Ó CONCEPTO DE TRABALLO SOCIAL	.Epistemoloxía .Natureza .Concepto de Traballo Social
O OBTENTO DO TRABALLO SOCIAL	. Concepto . Concepcións do obxecto ó longo da historia do T.Social . Diferentes delimitacións do obxecto en T.S.
AS TEORÍAS DE INFLUENZA NO TRABALLO SOCIAL	. Relación teoría-práctica-teoría . Teorías procedentes das ciencias sociais/humanas . Os modelos de intervención en traballo social
INTRODUCCIÓN HISTÓRICA Á CUESTIÓN METODOLÓXICA EN TRABALLO SOCIAL	. O método é a metodoloxía . As dimensións ou niveis . A evolución do método en T.Social
INTRODUCCIÓN A INTERVENCIÓN PROFESIONAL	. Tipos de intervención . Funcións . Ámbitos de intervención . Niveis de intervención . Sectores de intervención
ASPECTOS ÉTICOS NA INTERVENCIÓN DO TRABALLADOR/A SOCIAL	. Ética e T.S. . O código deontolóxico

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	20	40
Saídas de estudo	0	4	4
Traballo tutelado	6	20	26
Seminario	7	10	17
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudo de casos	3	8	11
Aprendizaxe colaborativa	2	8	10
Eventos científicos	2	0	2
Saídas de estudo	0	8	8
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	6	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición xeral, por parte das profesoras, dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices relacionadas coa materia.
Saídas de estudo	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos non académicos exteriores. Entre elas pódense citar prácticas de campo, visitas a eventos, centros de investigación, empresas, institucións etc. de interese académico-profesional para o alumnado. As saídas de estudos ao barrio do Couto coa metodoloxía Aprendizaxe servizo queda condicionado á aprobación da actividade.
Traballo tutelado	O alumnado, de xeito individual ou en grupo, elaborará un documento sobre a temática da materia. Trátase dunha actividade autónoma do alumnado que inclúe a recollida de información, lectura e manexo de bibliografía e redacción do documento final, podendo supoñer a exposición do mesmo.
Seminario	Seguimento, atención e asesoramento do alumnado para o desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Actividades introdutorias	Situar ao estudantado na materia, partindo do que saben e coñecen e relacionando os contidos cos obxectivos que se pretenden
Estudo de casos	Planteamento de casos e lecturas prácticos relacionadas coa parte da materia teórica que se está impartindo
Aprendizaxe colaborativa	Organizaranse actividades dentro da aula como experiencia social e académica de traballo grupal e aprendizaxe compartido.
Eventos científicos	Invitación de expertos da comunidade para desenvolver na aula temas relacionados coa materia. Asistencia a xornadas e congresos científicos que aporten ampliación de coñecementos
Saídas de estudo	Cando as circunstancias l permitan organizaranse visitas a entidades ou institucións relacionadas cos contidos da Asignatura.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	As alumnas e alumnos recibirán apoio individual de xeito sistemático e continuo dos traballos que se lle proponen na materia, en aula e titoría.
Seminario	Os grupos de traballo Terán supervisión da profesora da súa actividade grupal

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Exame de preguntas obxectivas	PARA AVALIACIÓN CONTÍNUA E GLOBAL O exame consistirá nunha proba tipo test de 40 preguntas de resposta única (con 2 alternativas) sobre a materia teórica desenvolva nas sesións maxistráis. Deberán obter unha nota de aprobado para poder sumar ó resto dos apartados de avaliación. PESO 40 %	40	C3	D1		
			C5	D2		
			C6	D3		
			C8	D8		
			C10	D9		
			C13	D10		
			C14	D11		
			C15	D12		
			C17	D14		
			C19	D15		
			C22	D16		
			C23	D17		
			C24	D18		
			C25	D19		
				D20		
				D21		
				D22		
				D23		
				D24		
Exame de preguntas de desenvolvemento	PROBA B PARA AVALIACIÓN CONTÍNUA 20% Dinámica, asistencia e presentación en prazo PROBA B PARA AVALIACIÓN GLOBAL Deberán responder a 4 preguntas abertas cortas sobre a/as lecturas prácticas encomendadas. PESO 20%	20				
Resolución de problemas e/ou exercicios	MODALIDADE CONTÍNUA E GLOBAL Entrega en prazo e corrección dos exercizos requeridos Peso 40%	40	A1	B2	C6	D1
			A3	B3	C15	D2
			A4			D3
			A5			D8
						D9
						D11
						D14
						D17
						D18
						D19

Other comments on the Evaluation

a. En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT)

b. As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico pero de non superar finalmente a materia non se gardarán para anos vindeiros.. As datas oficiais dos exames poden consultarse na web da facultade (<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/education-ou7web7index.php>) no espazo "exames 2023-2024". En ningún caso faranse exames parciais ou modificación de datas oficiais.

RECOMENDACIÓNS: Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography**

DU RANQUET, M, **Los modelos en trabajo social. Intervención con personas y familias**, S.XXI,

DE LA RED, N., **Aproximaciones al trabajo Social**, Consejo General de Colegios Oficiales de diplomados en trabajo social y asistentes sociales,

FERNÁNDEZ- GARCÍA, T., **Fundamentos del trabajo social**, Alianza Editorial,

HOWE, D., **Dando sentido a la práctica. Una introducción a la teoría del Trabajo social.**, Editorial Maristán.,

PAYNE. M., **Teorías Contemporáneas del Trabajo Social.**, Narcea.,

ROBERTIS, C., **Metodología de la Intervención en Trabajo Social.**, Ateneo,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Conceptos, teorías e métodos en traballo social/O05G220V01302

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Organización dos servizos sociais/O05G220V01205

Subjects that it is recommended to have taken before

Introdución ao traballo social/O05G220V01105

Other comments

Recomendacións para superar a materia:

- 1.-Traballar e estudar de xeito continuado mellora notablemente a superación da materia, xa que é unha asignatura que require asentar e comprender de forma paulatina os contidos.
 - 2.-Leer os temas da sesión maxistral previamente a mesma, co fin de mellorar a comprensión da explicación xeral do profesorado, asíñ como traer elaboradas as dúbidas a aula para poder resolvelas en función das necesidades do alumnado.
 - 3.-Levar o día as actividades planificadas para cada seminario.
 - 4.-Non saltarse as pautas da organización do traballo tutelado.
 - 5.-Plantexar as dúbidas sobre calquer aspecto da materia o profesorado, tanto na aula (en relación os contidos e exercicios) como nas titorías de despacho (para outros aspectos relacionados coa materia ou para afondar en dúbidas que por cuestión de tempo non sexa posible facelo na aula).
-

IDENTIFYING DATA**Organisation of social services**

Subject	Organisation of social services			
Code	O05G220V01205			
Study programme	Grado en Trabajo Social			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	1st	2nd
Teaching language	Galician			
Department				
Coordinator	Sánchez Roura, María Begoña			
Lecturers	Aguiar Fernández, Francisco Javier Salgado Rodríguez, Eva María Sánchez Roura, María Begoña			
E-mail	begona.sanchez.roura@uvigo.es			
Web				
General description	(*)O sistema público de servizos sociais destinado a garantir unhas prestacións básicas ante situacións de necesidade ten unha identidade, normativa, estrutura, competencias, financiación etc. propias, e xunto con outros sistemas de protección social constitúese nun dos piares fundamentais do estado de benestar, sendo este sistema público un dos ámbitos principais de intervención do traballo social.			

Training and Learning Results

Code	
A1	Students have shown to have and understand knowledge in an area of study based on general secondary education, and are at a level in which they can have recourse to advanced textbooks and also to have updated knowledge on the progress made in their field of study.
A2	Students know how to apply knowledge in their work or vocation in a professional manner and have competences that are usually proven through preparation and defence of arguments and problem-solving in their area of study.
A3	Students have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their study area) to make judgements that include a reflection on the relevant social, scientific or ethical issues.
A4	Students can transmit information, ideas, problems and solutions to both specialised and non-specialised public.
A5	Students have developed the necessary learning skills to undertake further studies with a high degree of autonomy.
B1	Capacity to work and value of conjoint way with people, families, groups, organisations and communities his needs, limitations, difficulties, unrests and circumstances
B2	Analyse social situations subject to intervention, plan, develop, implement, review and evaluate social work practice with individuals, families, groups, organisations, and communities and with other professionals.
B3	Work with the people so that they are self-sufficient and with capacity to manifest his needs, wishes, points of view and circumstances
B4	Act preventively and in the resolution of situations of risk to citizens, for oneself and for colleagues by profession
B5	Manage and be responsible, with supervision and support, for the practice itself within the organization
C1	To build professional relationships with the aim of identifying the most appropriate intervention.
C2	To work with persons, families, groups, organizations and communities, to help them make informed decisions about their needs, circumstances, risks, preferential options and resources, taking into consideration issues of cultural diversity (and therefore, the specificities of ethnic, cultural, linguistic diversity), the need to promote equality between men and women, the need to move to an environmentally sustainable society, and to defend the values of peace.
C3	To assess the needs and available options to implement an intervention strategy.
C5	To interact with persons, families, groups, organizations and communities in order to bring about changes, promote development and improve their conditions of life through the use of the methods and models of Social Work, monitoring regularly the changes that are taking place with the aim of preparing the completion of the intervention.
C8	Promote growth, development and independence of persons by identifying opportunities to establish and create groups, using programming and group dynamics for individual growth and strengthening of interpersonal relationship skills; in particular, with multicultural diversity groups (immigration, return emigration, ethnic minorities...) and with women, taking into account their historic marginalisation in relation to sociocultural participation and in decision-making bodies (empowerment).
C13	To defend situations, families, groups, organizations and communities and act on their behalf if the situation warrants.
C14	Prepare and participate in decision-making meetings to better defend the interests of individuals, families, groups, organisations and communities.
C16	To identify, minimize and deal with the risk one and one's colleagues are running through the planning, reviewing and monitoring of actions conducive to reducing stressful and risky factors.
C20	To work efficiently within interdisciplinary and multiorganizational systems, networks and teams with the aim of cooperating in the establishment of goals, objectives and implementation times, contributing also to dealing constructively with possible existence of disagreements.
C21	Participate in the management and operation of social welfare entities

- C23 To work within the accepted standards for the practice of Social Work and to secure one's own professional development through the use of professional knowledge and techniques as a means to justify decisions, reflecting critically about them and resorting to supervision as an instrument to improve and assess one's own professional practice.
- C25 To contribute to promote the best practices of Social Work through participation in the development and analysis of the policies being implemented.
- D1 Capacity for analysis and synthesis
- D2 Organization and planning skills.
- D3 Capacity for reflection
- D4 Oral and written communication in one's native language(s).
- D8 Information-management skills.
- D9 Problem-resolution skills.
- D10 Decision-making
- D11 Work in and with diverse teams
- D12 Interdisciplinary teamwork.
- D14 Interpersonal relations skills.
- D15 Recognition and respect towards diversity and multiculturalism
- D16 Critical-thinking skills.
- D17 Ethical commitment
- D18 Independent-learning skills.
- D19 Adaptation to new situations
- D24 Sensitivity toward environmental issues, equality between men and women, culture of peace, etc.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
(*)Coñecer e comprender a organización, estrutura xeral, mecanismos de actuación e as principais prestacións e programas que configuran o Sistema Público de Servizos Sociais	A1	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C3 C5	
(*)Promover cambios favorables na vida dos individuos e familias a traveso da administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade.	A2	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C2 C3 C5 C8 C13 C14 C16 C20	D1 D2 D3 D4 D8 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D24
(*)Participar na xestión e dirección de entidades de benestar	A3 A4	B3 B5	C1 C2 C3 C5 C20 C21 C23 C25	D1 D2 D3 D4 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D24

(*)Analizar y sistematizar la información que proporciona el trabajo cotidiano; administrar y ser responsable de su propio trabajo.	A5	B2 B4 B5	C2 C3 C14 C16 C20	D1 D2 D3 D8 D9 D10 D14 D15 D16 D17 D18
---	----	----------------	-------------------------------	--

(*)Coñecer as funcións profesionais do/a traballador/a social na xestión dos servizos sociais e a participación nos mesmos das organizacións públicas e privadas.	A4	B2 B3 B4	C1 C2 C3 C5 C8 C13 C16 C20	D1 D2 D4 D9 D10 D16 D18
---	----	----------------	---	---

Contents

Topic	
The public system of social services.	Conceptual frame: nature, objective and basic provision.
The territorial organisation and competencial of the public system of social services	State competitions, autonomic and local.
The net of attention of the social services	Public field. Personal field. Third sector.
Normative frame general of the social services	International context. European context. State rule. Autonomic rule. Local rule.
The system of social services in the autonomous community Galician	Organisation and structure.
The community social services basic and specific	Organisation, management and structure. Functions of the SW.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Studies excursion	7	1	8
Presentation	2	6	8
Seminars	3	6	9
Mentored work	3	9	12
Introductory activities	1	1	2
Mentored work	6.5	6.5	13
Lecturing	22	44	66
Objective questions exam	2	30	32

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Studies excursion	Visits to institutions providing social services
Presentation	Exhibition, by part of the students, in front of it teaching and/or a group of students, of one fear on contents of the subject or of the resulted of one work, exercise or project. Can be carried out individually or in group.
Seminars	Activities focused to the work envelope a specific subject, that allow *afondar or supplement the contents of the subject. They Will employ how supplement of the theoretical kinds.
Mentored work	IT/The student develops exercises or projects in the low classroom the guidelines and supervision of the @docente.
Introductory activities	Activities *encamiñadas to take contact, gather information envelope the students and to present the teaching methodology, the evaluation and the generic contents of the subject.
Mentored work	IT/The student develops exercises or projects in the low classroom the guidelines and supervision of the @docente.
Lecturing	Exhibition by part of the professor of the contained, theoretical bases and/or guidelines envelope to subject object of study.

Personalized assistance

Methodologies Description

Mentored work In a small group, the students will elaborate a document-work on one of the aspects of the subject, preferably on the organization of a Social Services Department, among others, based on the subject taught and following the legislation in force. It will include foundation, search and collection of information, reading and handling of bibliography, *contextualization, writing, evaluation-conclusions. The use of language *inclusive and non-discriminatory in any of the areas of intervention will be especially valued. Advice from the teacher in the classroom and in group tutorials. Group work, work supervision and exhibition in the classroom.

Assessment				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Mentored work	This heading includes a variety of assignments that are part of the continuous evaluation system (reading and defense of professional articles, books from the basic bibliography, analysis of a social services organization, practical cases...). Each of the works requested and presented by the student individually and/or in group will be evaluated. It is necessary to have passed this part in order to average the grade obtained in the multiple-choice test. An individual dossier will be requested in which all the practices, exercises and works done will be included. It will be considered part of the evaluable follow-up of the practical part of the subject the realization of random tests (written answer to questions; small test...) tending to verify in the classroom the realization of the requested works and assignments. The grade of the practical part of the subject will only average with the grade of the theoretical part (exam) if it is equal or superior to 2.5.	30	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C2 C3 C13 D1 D2 D3 D4 D8 D9 D10 D11 D12 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D24
Mentored work	Practices and classroom work	30	A3 A4 A5 B4 B5 C13 C14 C16	B1 B2 B3 C5 C8 D9 D10 D11 D12 D14 D16 D17
Objective questions exam	O/a alumno/alumna se examinará de la parte teórica de la materia desenvuelta en las sesiones magistrales y en los seminarios. La nota obtenida en el examen de la parte teórica será el 50% de la nota total y sólo hará promedio con la nota de la parte práctica si es igual o superior a 2,5. Para el alumnado asistente, el examen constará de 40 preguntas con cuatro alternativas de respuesta, de las cuales sólo una es verdadera. Cada tres respuestas incorrectas se invalidará una respuesta correcta. El corte del aprobado se sitúa en 20	40	A1 A2 B3 B4 B5	B1 B2 C3 C5 C8 C13 C14 C16 C20

Other comments on the Evaluation

Description of the evaluation Continuous evaluation:

· The evaluation of them/you students enrolled/you in the matter will do attending to the criteria explained in the educational guide.

· The continuous evaluation involves a minimum assistance to 80% of the classroom. The planning of the process education-learning demands the presence of the estudiantado in the practical activities that will develop during the course, especially in those related with the acquisition of relative competitions when knowing do and when knowing be (procedimentales and actitudinales). Underline that it does not arrive with being in the class (physical or virtual) neither that what evaluates is the simple "assistance" to the physical classroom, but the evaluable are the results of the process education-learning reflected in the exercises and activities very @realizar and the active and pertinent participation in the face-to-face or virtual classes. Therefore it will demand him to the estudiantado his presence in the activities along the course(verifiable with listings of assistance) no pudiendo be missing the more than the 20 percent of the total of face-to-face hours.

· The evaluation will be preferably continuous, the estudiantado that renounce to the continuous evaluation will be able to opt by the global evaluation. It will have to communicate it to the educational in the term established.

Global evaluation: · **Proof, practical, exercise, presentation, etc. (30%)** Will consist in the preparation and delivery of a document-work on one of the appearances of the matter, preferably on the organisation of a Department of Social Services, among others, based in the matter given and following the valid legislation. It will include foundation, research and collected of information, reading and handle of bibliography, contextualización, editorial, assessment-conclusions. It will value especially the use of the language inclusivo and no discriminatory in any one of the fields of intervention.

· **Proof of objective questions, etc. (40%)**

The theoretical part of the matter will consist in the same proof type test established for the students asistencial (40 questions with four alternatives of answer, of which only one is true, in which each three wrong answers will invalidate a correct).

· **Proof, practical, resolution, examination of questions of development, etc. (30%)**

will consist in answering to the conceptual contents, actitudinales and procedimentales developed along the course and that it can purchase through the bibliography and the preparation of the works tutelados that commission him to the students asistencial. In this sense, in the practical part will be able to include questions to develop and supposed related with the articles, supposed and #practical developed in the matter.

EXTRAORDINARY ANNOUNCEMENT (2ª opportunity)

The proofs (theoretical part the practical part) surpassed in the 1ª opportunity, will not be object of evaluation in the 2ª opportunity, considering approved in this academic courses. They will not save notes of a course to another.

The 1ª opportunity, in the case of not surpassing the matter, does not be recorded in the academic file. The qualification does effective in the extraordinary announcement.

MODALITY of GLOBAL EVALUATION and COURSE PUT YOU

The and the students that decide to opt by the global evaluation and Course Put you, will have to put in contact with the professor to notify this option to beginnings of course and always before the term established.

With the purpose to favour the conciliation of the labour life and the academic training, the contents, planning, methodological resources and system of evaluation will adapt for students no asistencial and of the course put you guaranteeing, anyway, the achievement of the competitions and results of learning established in this document. It will open a specific folder in the platform Moovi in which it will inform of the tasks and proofs of evaluation that will guide the development of this matter for students of the course put you or professional in exercise.

Other comments to take into account in the evaluation

They will not save notes of any part of the matter for the following academic course. It will demand that the estudiantado know to write properly and without orthographical faults (tildes graphic and included abbreviations), that know to read comprensivamente, analyse and sintetizar as well as resumir the read or listened in the classrooms. Also it expects that it know to express with correction and in accordance with the level that demands a university cycle using an ideal terminology the east register linguistic. All this will constitute part of the evaluation of the students and, anyway, will have to reflect us his exercises and in the examination. The plagiarism supposes immediately the suspense of the matter. The matter can be studied completely with the existent materials in Moovi and with the advice of the educational through his emails or of tutorías face-to-face or virtual, previous appointment.

The official dates of the examinations can consult in the web of the facultade (<http://fcce.uvigo.es/gl/docencia/exámenes/>) in the space 'Examinations 2023-24'

In coherence with the character inclusivo that characterises the Faculty of Education and social Work, this guide will be able to be adapted to attend to the specific needs of educational support that present the students ascribed to the program PIUNE (PAT).

This matter frames in a committed Faculty with the sustainability of the surroundings and of the people. Attending the this philosophy, this matter will promote educational practices in base to materials of low environmental impact in coherence with the principles of sustainability (ODS).

Sources of information

Basic Bibliography

Alemán Bracho, C., Fernández, T., **Introducción a los Servicios Sociales**, UNED, 2004

Santos Martí, J., **El cuarto pilar. Un nuevo relato para los servicios sociales.**, CGTS - Paraninfo, 2012

Vercouttes, J., **Servicios Sociales: organización y planificación**, Diego Marín, 2011

Complementary Bibliography

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Specialised social services 1/O05G220V01304

Specialised social services 2/O05G220V01406

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Epistemology of social work/O05G220V01204

Subjects that it is recommended to have taken before

Basics of social services/O05G220V01104

Introduction to social work/O05G220V01105

Other comments

-This subject is part of a Faculty committed to the sustainability of the environment and people. In accordance with this philosophy, this course will promote educational practices based on materials with low environmental impact consistent with the principles of sustainability (ODS).
